

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Dansar aldrig nykter

En studie av studenters alkoholkonsumtion ur ett praktikteoretiskt perspektiv

Kandidatuppsats, 15 hp hp
Företagsekonomiska institutionen, Sektionen för Marknadsföring
Handelshögskolan vid Göteborgs universitet
Vårterminen 2018

Författare:
Alexander Ivarsson 19941112
Emma Rittgård 19941202941202

Handledare: Cecilia Solér

Sammanfattning

74 procent av svenska universitets- och högskolestudenter rapporterar ett riskbruk av alkohol, jämfört med 17 procent av Sveriges befolkning i stort. Den stora skillnaden väcker ett intresse att ta reda på hur studenters alkoholkonsumtion ser ut. Syftet med studien är således att öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion genom att analysera den som del av praktiker studenter deltar i. Studien ämnar även agera verktyg för kårer i diskussioner om alkoholfrågor samt för studenters ifrågasättande av sin egen alkoholkonsumtion.

Tre frågeställningar besvaras. För det första, vilken praktik innehållandes alkohol som är den mest frekvent praktiserade bland studenter. För det andra, hur denna praktiks tre delar ser ut. För det tredje, hur analysen kan skapa en ökad förståelse för studenters alkoholkonsumtion. Med hjälp av kvalitativa djupintervjuer med åtta ekonomstudenter vid Handelshögskolan i Göteborg drogs slutsatserna. Den vanligast förekommande praktiken var en ”utekväll”, bestående av förfest och nattklubbsbesök. De komplexa relationerna mellan objekt, kompetenser och betydelser leder till slutsatsen att ökning av sin sociala kompetens samt social inkludering är viktiga drivkrafter till att studenter engagerar sig i praktiken och dessutom väljer att konsumera alkohol. Alkohol är ett centralt objekt i praktiken. Alkoholkonsumtion upplevs tvingande på så sätt att social inkludering försvåras om alkohol avstås. Att se alkoholkonsumtion som ett moment i praktiker, där konsumtionens kontext betonas, skänker viktiga insikter i studenters alkoholkonsumtion.

Nyckelord: alkoholkonsumtion, praktikteori, konsumentbeteende praktikteori, konsumentbeteende

Abstract

74 percent of Swedish university- and college students report a hazardous use of alcohol, compared to 17 percent of Swedish population in general. The large difference sparks an interest to research what Swedish' students alcohol consumption looks like. Thus, the aim of this study is to increase the understanding of students' alcohol consumption through the analysis of drinking practices students participate in. The study also aims to be used as a tool for student unions in their discussions on alcohol policies as well as for individual students in questioning their own alcohol consumption.

Three research questions have been answered. First, which drinking practice is the most frequently practiced among students. Second, what this practice's three elements look like. Third, in what way the analysis can increase understanding of students' alcohol consumption. With the help of qualitative in-depth interviews with eight business students at School of Business, Economics and Law in Gothenburg the conclusions were reached. The most commonly occurring practice was a so called "night out", consisting of a pre-party and a nightclub visit. The complex relations between objects, competences and meanings led to the conclusion that enhancement of social skills and social inclusion were two important forces for students to engage in the practice, and to choose to consume alcohol. Alcohol is a central object in the practice. Alcohol consumption was perceived as mandatory because of the way that social inclusion was significantly complicated by abstinence from alcohol. Seeing alcohol consumption as a moment in practices, where the context around consumption is emphasized, offers important insights in students' alcohol consumption.

Keywords: alcohol consumption, practice theory, consumer behavior

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

<u>1.</u>	<u>INLEDNING</u>	<u>1</u>
1.1.	Alkoholkonsumtion i Sverige	1
1.2.	Alkoholkonsumtion i studentlivet	2
1.3.	Problemdiskussion	2
1.4.	Syfte och forskningsfrågor	3
<u>2.</u>	<u>TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER</u>	<u>5</u>
2.1.	Existerande studier	5
2.1.1.	Alkoholkultur	5
2.2.	Praktiker	7
2.2.1.	Objekt	8
2.2.2.	Kompetenser	8
2.2.3.	Betydelser	9
<u>3.</u>	<u>METOD</u>	<u>11</u>
3.1.	Kvalitativ metod	11
3.2.	Kvalitativa intervjuer	11
3.2.1.	Intervjuguide	13
3.3.	Urval och Respondenter	13
3.3.1.	Etiska aspekter	14
3.4.	Tillvägagångssätt	15
3.4.1.	Genomförande av kvalitativa djupintervjuer	15
3.5.	Analys av insamlat material	15
3.6.	Avgränsningar	16
3.7.	Trovärdighet och äkthet	16
3.8.	Kritik	18
<u>4.</u>	<u>RESULTAT OCH ANALYS</u>	<u>21</u>
4.1.	Vanligaste praktiken i studentlivet innehållande alkoholkonsumtion	21

4.1.1.	Sammanfattning	23
4.2.	Objekt vid en utekväll	23
4.2.1.	Alkohol	23
4.2.2.	Objekt på förfest	24
4.2.3.	Objekt på nattklubb	25
4.2.4.	Övriga objekt	25
4.3.	Kompetenser vid en utekväll	26
4.3.1.	Social interaktion	26
4.3.2.	Dryckesspel	27
4.3.3.	När, vad och hur mycket ska drickas – de sociala koderna	27
4.3.4.	Alkoholhets	28
4.3.4.1.	<i>Hur hetsen går till</i>	28
4.3.4.2.	<i>Vem ska hetsas</i>	30
4.3.4.3.	<i>När ska hets ske</i>	31
4.4.	Betydelser vid en utekväll	31
4.4.1.	Alkohol som socialt smörjmedel	32
4.4.1.1.	<i>Dryckesspel som socialt smörjmedel</i>	33
4.4.1.2.	<i>Betydelsen av social trygghet</i>	33
4.4.2.	Alkoholkonsumtion för att inkluderas	35
4.4.3.	Betydelser på nattklubb	38
4.4.4.	Betydelser bakom alkoholhets	39
<u>5.</u>	<u>SLUTSATS</u>	<u>41</u>
5.1.	Förslag på framtida forskning	42
	<u>LITTERATURFÖRTECKNING</u>	<u>45</u>
	<u>FIGUR- OCH TABELLFÖRTECKNING</u>	<u>49</u>

1. INLEDNING

Första kapitlet ger en introduktion till ämnet och problemställningen. Uppsatsens syfte och frågeställningar presenteras.

I denna uppsats utforskar vi hur det ser ut när studenter konsumerar alkohol, genom att beskriva och analysera den vanligaste praktiken i studentlivet som innehåller alkohol, en utekväll. Kvalitativa djupintervjuer skapade underlag för en analys ur ett praktikperspektiv som ger en djup och nyanserad förståelse för hur alkohol konsumeras bland studenter.

Efter att idén om att undersöka alkoholkonsumtion växt fram påbörjades en sökning efter intressanta avgränsningar. Att fokusera på just studenter grundade sig dels i den statistik som presenterats av IQ (2017b) gällande studenters alkoholkonsumtion men även i vår egen upplevelse av en hög alkoholkonsumtion bland studenter under våra tre år på handelshögskolan. Vi själva har varit en aktiv del av studentlivsaktiviteter och den höga alkoholkonsumtionen. Vi har både observerat och bidragit med alkoholhets. Under studietidens gång har vår umgängeskrets alkoholkonsumtion minskat. Vi misstänkte att det var vanligt att den förändras ju längre in på studietiden man kommer (vilket studier också bekräftar, se IQ, 2017a). Detta har skapat frågor och tankar från vår sida gällande hur det kommer sig att det ser ut på så sätt, samt varför alkoholkonsumtionen är så hög bland studenter i jämförelse med andra demografiska grupper i samhället (CAN, 2018; IQ, 2017b). På så sätt uppkom viljan att öka förståelsen för detta fenomen.

Uppsatsen disponeras enligt följande. Först kommer vi att ge en introduktion till hur alkoholkonsumtion ser ut i Sverige och i studentlivet. Därefter presenterar vi den teoretiska referensramen. I kapitel tre presenteras och förklaras metoden, därpå följer resultat och analys. Uppsatsen avrundas med en slutsats vilken besvarar frågeställningarna i enlighet med studiens syfte.

1.1. Alkoholkonsumtion i Sverige

Alkoholkonsumtion är ett väl debatterat ämne i Sverige. Dess skadliga inverkan på människokroppen är någonting som länge varit känt, där Sveriges försiktiga och förebyggande inställning till alkoholkonsumtion manifesteras genom Systembolagets monopol. Höga skatter, stränga öppettider, varningar om alkoholens negativa effekter samt marknadsföringsrestriktioner ämnar minska konsumtionen i Sverige (Systembolaget, u.å). Trots dessa ansatser visar studier att 90 procent av svenska medborgare regelbundet konsumerar alkohol. I de flesta fall sker konsumtionen i måttliga mängder (IQ, u.å.b) men 17 procent av

befolkningen (17-84 år) har ett så kallat riskbruk av alkohol (4,2 procent är alkoholberoende och 1,7 procent har ett missbruk) (CAN, 2018).

Ett riskbruk innebär att risken för att skador och konsekvenser uppkommer till följd av alkoholkonsumtionen ökar. Dessa konsekvenser kan vara psykiska, fysiska eller sociala. Gränsen för riskbruk är för män mer än 14 standardglas per vecka eller mer än 4 standardglas per enskilt tillfälle, för kvinnor gäller mer än 9 standardglas per vecka eller mer än 3 standardglas per enskilt tillfälle. Ett standardglas motsvaras av fyra cl starksprit, 33 cl starköl eller tolv cl vin (CAN, 2018).

1.2. Alkoholkonsumtion i studentlivet

Det finns kanske aldrig så många anledningar att festa som det finns under studentlivets år. Studenter firar det mesta – tentor, terminsavslut eller kanske till och med att det bara är onsdag. Uttrycket ”det finns omtentor men det finns inga omfester” ger signaler om att det eventuellt vore på sin plats att misstänka att alkoholkonsumtionen och festandet prioriteras högre än själva studierna för en del studenter. Studier visar att hela 74 procent av studenter uppvisar ett riskbruk av alkohol. Siffrorna tyder på den mycket starka alkoholnorm som uppvisas i studentlivet (IQ, 2017b). Värt att nämna i sammanhanget är att bland unga vuxna generellt är andelen personer med riskbruk 25 procent (Folkhälsomyndigheten, 2018).

Alkoholnormen i kår- och studiesammanhang är så stark att hela 51 procent av studenter känner att det är svårare att passa in i studentlivet om man inte konsumerar alkohol jämfört med om man gör det. 70 procent av respondenterna anser att det regelbundet förekommer sociala evenemang (mottagningar, sittningar, fester, terminsavslutningar och studentpubar) på universitet och högskolor där alkoholkonsumtion anses som en självklarhet och i många fall blivit en norm. Studenter som inte dricker alkohol deltar inte heller i studentlivsaktiviteter i samma utsträckning som studenter som dricker alkohol (IQ, 2014a).

1.3. Problemdiskussion

I festsammanhang är det knappast ovanligt att det konsumeras motsvarande fyra respektive tre öl eller glas vin. Ett problem är således att studenter eventuellt inte har kunskap om att konsumtionsmönstren är så pass riskfyllda som de egentligen är.

Att deltagandet i studentlivet är lägre bland icke-konsumenter av alkohol samt att en majoritet anser det vara svårare att passa in om man väljer bort alkohol signalerar alkoholnormens exkluderande effekt och ger misstankar om att detta kan vara en stor anledning för många studenter att konsumera alkohol (IQ, 2014a). Dessutom visar studier att berusningsgraden avtar i takt med att studenter har kommit längre i sina studier (IQ, 2017a). Detta kan ha flera förklaringar, en är att studenter helt enkelt mognar men den kan också tänkas vara att studenten med tiden blir mindre socialt ängslig genom att ha funnit sin plats i det sociala sammanhanget och således upplever ökad trygghet.

Tidigare studier svarar i huvudsak på frågan om studenter dricker men i mindre utsträckning på vilket sätt studenter dricker. Mot denna bakgrund ser vi att det finns utrymme för en studie som utreder hur studenter konsumerar alkohol, i många fall på ett osunt och riskfyllt sätt.

Det krävs en teori som tar hänsyn till normer och samtidigt belyser de situationer studenter ofta befinner sig i för att skapa en helhetsbild av de omständigheter som omgärdar studenter då de konsumerar alkohol. Olika teoretiska perspektiv inom konsumentbeteende står till förfogande. Praktikperspektivet har dock fördelen att det sätter konsumtion i en tydlig kontext tillsammans med de handlingar och betydelser som är relevanta för att konsumtionen ska äga rum. Att se beteenden hos människor som praktiker innebär att se dessa beteenden som bestående av tre delar. För det första, betydelser och representationer. För det andra, objekt. För det tredje, kompetenser, vilket även innefattar aktiviteter och handlingar. Praktiker är resultatet av kombinationen av dessa tre delar och deras länkar till varandra (Magaudda, 2011).

Värdet av en praktikteoretisk ansats i sammanhanget är att kollektiva normer och rutiner belyses, på så sätt nås insikter om de beteenden som är automatiska och rutinmässiga. Praktikperspektivet har fördelen att det erkänner omgivningens påverkan på individen, det låser sig inte till antaganden kring den rationella individen och ger henne inte ansvar att på rationella grunder anpassa sitt beteende efter det för henne mest gynnsamma. Att se beteenden som praktiker ger betydelse åt den kontext som omgärdar alkoholkonsumtion och andra konsumtionsmoment (Meier, Warde, & Holmes, 2018).

I fråga om praktiker innehållande alkoholkonsumtion kan objekten vara alkoholen, glas, lokaler och liknande. Kompetenser kan befatta sig med kunskaper kring aspekter som lämplig intoxicationsnivå eller hur en champagneflaska öppnas. Betydelser kan handla om sådant som avslappning eller känslor av tillhörighet i sociala sammanhang (Meier, Warde, & Holmes, 2018).

Konsumtionsvaror får ett värde tack vare de praktiker de faciliterar (Ingram, Shove, & Watson, 2007). Konsumtion har inget värde i sig, istället får den ett värde i samband med de mål den kan hjälpa oss uppnå (Warde, 2005). Ett tennisrack har ett värde eftersom den kan utnyttjas i ett spel som förknippas med glädje och sportslighet till exempel. Likaså har alkohol ett värde inom ramen för de praktiker som den är en del av. Att förstå praktiker studenter genomför ökar alltså förståelsen för studenters alkoholkonsumtion. till exempel. Likaså har alkohol ett värde inom ramen för de praktiker som den är en del av. Att förstå praktiker studenter genomför ökar alltså förståelsen för studenters alkoholkonsumtion.

1.4. Syfte och forskningsfrågor

Studien syftar till att öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion genom att analysera den som del av praktiker studenter deltar i.

I förlängningen är förhoppningen att studien kan utgöra ett verktyg för studenter samt universitets- och högskolekårear att själva kunna identifiera strukturer inom ämnesområdet. Vi hoppas att en ökad förståelse ska leda till en väckarklocka för studenter som uppmanar till och påtvingar alkoholkonsumtion i sociala sammanhang, att studenter som blir hetsade till alkoholkonsumtion enklare kan säga nej samt att studenter som väljer bort alkohol inte ska känna sig exkluderade ur sociala sammanhang.

Med denna utgångspunkt har tre forskningsfrågor utformats.

1. Vilken är den vanligast förekommande praktiken bland studenter där alkohol konsumeras?
2. Hur ser objekt, kompetenser och betydelser ut inom denna praktik?
3. På vilka sätt kan analysen hjälpa oss att förstå studenters höga alkoholkonsumtion?

2. TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER

I detta kapitel presenteras den teoretiska referensramen. Existerande studier med relevans för uppsatsen går igenom. De koncept som är centrala för uppsatsen beskrivs.

2.1. Existerande studier

Många studier som existerar om studenters alkoholkonsumtion är främst av kvantitativ karaktär samt utan större koppling till akademisk teoribildning (se till exempel IQ, 2014). Av denna anledning finns ett tomrum att fylla där alkoholkonsumtionen kan kopplas till praktikperspektivet och således ge ökad förståelse för drivkrafter och normer som påverkar dess utformning och gå djupare än de generaliseringar som ges i dessa studier. De akademiska studier som funnits av alkoholkonsumtion är till stor del under medicinska discipliner men det finns givetvis ett antal även inom företagsekonomiska och marknadsföringsmässiga kategorier. Ett flertal av dessa behandlar marknadsföringen av alkohol och dess påverkan på konsumtionen (se till exempel Jernigan et al., 2017 samt Gordon, 2011). Eftersom Sveriges lagstiftning kring marknadsföring av alkohol är mycket restriktiv är dessa studier mindre relevanta i sammanhanget.

Andersson, Wirehn, Olvander, Ekman och Bendtsen (2009) genomförde en studie av svenska universitetsstudenters alkoholkonsumtion inom folkhälsoforskningen. Studien kunde visa att även om män och kvinnor dricker olika mycket uppnår de samma alkoholhalt i blodet. Högriskkonsumenter tenderade även att underskatta sitt alkoholintag jämfört med andra. Det var även en generell ståndpunkt att alkohol hjälpte till att skapa festliga tillfällen.

En nyligen publicerad studie utreder hur ett praktikperspektiv kan vara användbart vid folkhälsoforskning relaterad till alkohol och andra hälsorelaterade beteenden. Studien påpekar att en individualistisk ansats inför denna typ av forskningsfrågor misslyckas med att ge svar om hur alkohol är en del av och formas av människors liv och vilken betydelse de ger till den. De menar att hälsoeffekter av alkohol med stor sannolikhet påverkas av hur alkoholkonsumtionen går till och vilka praktiker den är del av (Meier, Warde, & Holmes, 2018).

Studier inom praktikteorin har vidare utnyttjats för sina beskrivningar och utvecklingar av teorin. Begrepp som översatts från engelska har samlats i bilaga 2.

2.1.1. *Alkoholkultur*

En mängd studier har även gjorts av alkoholkultur. Återkommande teman är könsskillnader (Cowan, 1996), skillnader i socioekonomisk ställning (Kolind, 2011) samt internationella

jämförelser (Roberts, Bond, Korcha & Greenfield, 2013). Flera studier ställer även frågor kring studenters alkoholkonsumtion och gör ansatser i att reda ut kulturer, attityder och andra samband. Många av dessa studier är kvantitativa ansatser men det finns även kvalitativa studier av intresse. Studier inom området har genomförts med olika riktningar. Religiositet (Wells, 2010), samband mellan alkoholkonsumtion och akademiska resultat (Myrtveit et al., 2016), könsskillnader (Lebreton, Allen-Collinson, Wiley, & Routier, 2017) och påverkan av sociala medier (Hebden, Lyons, Goodwin, & McCreanor, 2015) är exempel på områden som undersöks. De för oss mest relevanta resultaten kommer att beskrivas i det följande. De för oss mest relevanta resultaten kommer att beskrivas i det följande.

Misch (2010) beskriver att alkoholmissbruk är den största folkhälsofaran på amerikanska universitet och högskolor och att denna alkoholkultur starkt lyckas motstå försök till förändringar. Det har även visat sig att män demonstrerar maskulinitet i samband med intensiv alkoholkonsumtion, medan kvinnor i högre utsträckning dricker i syfte att följa sociala normer, passa in samt för att underlätta sociala interaktioner (Lebreton et al., 2017).

Ett annat relevant resultat är att exponering för universitetsmiljöer där hög alkoholkonsumtion äger rum relateras till en utveckling av en ohälsosam alkoholkonsumtion. Motivation till alkoholkonsumtion uppges vara sådant som kamratskap, nöje och känslor av att tillhöra (Hebden et al., 2015).

Piacentini & Banisters (2006) studie är av särskilt intresse då den diskuterar hur studenter hanterar alkoholintensiva situationer. Studien påpekar att alkoholkonsumtion ses som en central del av studentlivet och att överdrivet drickande är normen. Författarna problematiserar detta genom att diskutera hur personer som inte följer normen hanterar typiskt alkoholkopplade tillställningar. Studien indikerar att studenter har ett flertal identiteter – de ser inte sig själva som enbart ”studenter” – och de tvingas välja mellan dessa i olika situationer eftersom de ibland krockar med alkoholnormen som dominerar studentlivet. En del av studenterna upplevde att alkoholkonsumtion bar konnotationer till sina negativa identiteter, en del upplevde att alkoholkonsumtion var en viktig aspekt av sitt mest positiva, och inte minst sociala, jag. Den sistnämnda kategorin studenter kunde anse att alkoholkonsumtion var viktig för att vara en student.

Att avstå från alkoholkonsumtion utsatte studenterna för stress och press. Den typiska studentidentiteten karaktäriserades av alkoholkonsumtion och den hade också en stor roll i deras liv. Två huvudsakliga stresskällor uppdagades. Dels uppfattades upplevelsen av att umgås med berusade personer som frustrerande, dels upplevdes en press att konsumera alkohol mot sin vilja. Sju av studiens åtta intervjurespondenter undvek konfrontation vid dessa tillfällen och löste istället problemet genom att fly eller undvika de som utsatte dem för press, genom att distansera sig, försöka dölja sitt icke-drickande eller genom att ge upp och konsumera alkohol ändå. Det upplevdes svårt att vara nykter i en alkoholdominerad situation och det upplevdes som stressande att försöka utmana normen (Piacentini & Banister, 2006).

2.2. Praktiker

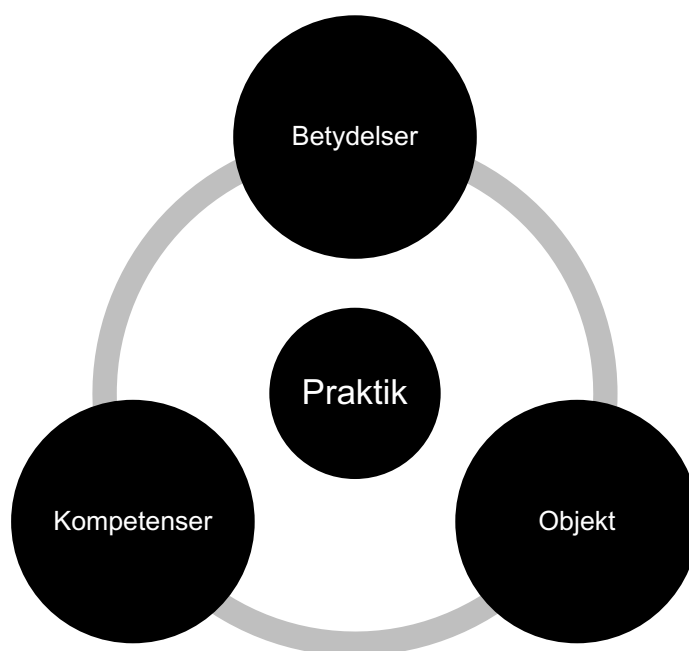
Praktiker består av de tre delarna objekt (objects), kompetenser (competences) och betydelser (meanings). Dessa tre element interagerar med varandra och summan av de speciella kombinationer som bildas genererar praktiker (Magaudda, 2011)..

Ett exempel på en praktik är ”att spela tennis”. Objekten består då av tennisracket och bollar, kompetenser av spelreglerna och hur man betar sig på plan, betydelser kan vara träning, status eller social interaktion.

I korthet handlar praktikperspektivet om att belysa de rutinmässiga och standardiserade aktiviteter människor genomför i sina liv, exempel är att spela tennis. Praktiker kan brytas ner i de tre delarna objekt, kompetenser och betydelser. Deras samspel och interaktion kan skänka insikt i konsumtionsmönster. Att använda praktikperspektivet innebär att anta ett perspektiv som beaktar både individen och den sociala ordningen (i form av normer exempelvis) (Schatzki, 1996). Människor ses varken som fullt rationella eller rent strukturellt beroende och omedvetna, de ses istället som agenter bundna av sociokulturellt bildade samband (Arsel & Bean, 2013). Människor ses som bärare av

praktiker (”carriers of practice”), vilket innebär att människor förmedlar och deltar i praktikerna snarare än att skapa dem (Ingram, Shove, & Watson, 2007). Fysiska (”bodily activities”) och mentala (sätt att förstå, ”veta hur” och vilja) aktiviteter är egenskaper praktiken besitter, inte individen. Enligt detta synsätt är det praktiken som är konsument, människan är endast en agent som deltar i praktiken. Således är individen en deltagare i en praktik som kan utföras av olika personer, vid olika tidpunkter på olika platser – praktiker är sociala (Warde, 2005). Med andra ord innebär synsättet att praktiker är självständiga, komplexa enheter, där individers roll som bärare av praktiker är förkroppsliga och reproducera den (jfr. Ingram, Shove, & Watson, 2007) enheter, där individers roll som bärare av praktiker är förkroppsliga och reproducera den (jfr. Ingram, Shove, & Watson, 2007)

Att delta i praktiker genererar förutsebara resultat i fråga om omgivningens tolkning och uppfattning av agerandet – även betydelser är kollektivt överenskomna. För att delta i en praktik är även objekt nödvändiga och således kan konsumtion analyseras tack vare praktikperspektivet. Konsumtion är ett moment i en praktik, och är alltså inte en praktik i sig.

Figur 1 . Praktikens tre element.

Att analysera en praktik innebär att förstå det komplexa samspel som styr konsumtionsmönster, vilket består av summan av alla konsumtionsmoment i de praktiker individer deltar i (Warde, 2005).

Alkohol är del av ett flertal olika praktiker där studenter träffas och får därmed sitt syfte. I dessa sammanhang kan även alkoholens underförstådda roll belysas. Alkoholkonsumtionen är i sig inte en praktik, utan är i själva verket ett resultat av praktiken (Warde, 2005). För att förstå de underliggande strukturerna och element som leder till den höga alkoholkonsumtionen för studenter är det viktigt att förstå de olika praktiker som alkoholen konsumeras inom. I studiesammanhang kan dessa vara studentpubar, sittningar, insparkar och tentafiranden för att nämna några. Praktikperspektivet kan således ge djup till analysen då det dels ger en tydlig struktur för de olika delarna som samspelar med ett konsumtionstillfälle samt ger vikt åt den symbolism och motivation som ligger bakom.

2.2.1. Objekt

En praktik innehåller objekt som används på specifika sätt (Hartmann, 2013), det kan anses självklart men enligt Shove & Pantzar (2005) kan objektens betydelse inte betonas tillräckligt i relation till en praktik. Objekten är ofta en central och oundviklig del i produktionen av en praktik och ses som en nödvändighet för att kunna utföra en praktik. Objekt kan konceptualiseras på olika sätt. Spurling, McMeekin, Shove, Southerton och Welch (2013) använder begreppet ”materials”, vilket de förklarar innefattar saker, verktyg och infrastrukturer. ar innefattar saker, verktyg och infrastrukturer.

Reckwitz (2002a) beskriver objekt som artefakter, vilka i en praktik ska betraktas som nödvändiga komponenter för att praktiker ska kunna praktiseras, de agerar alltså resurser som bidrar till praktikens utförande. resurser som bidrar till praktikens utförande.

Objekt är väsentliga för praktiker men praktiker är också väsentliga för objekt. Produkter har i sig inget egenvärde. Objekt kräver association med former av kompetens och betydelser – och således en praktik – för att få ett värde (Shove & Pantzar, 2005). Att kunna utföra praktiken ”att spela tennis” är därmed en tvingande förutsättning för att tennisracket ska tillskrivas ett (monetärt eller symboliskt) värde. Det föreligger således ett ömsesidigt beroende mellan objekt och praktiker (Shove & Pantzar, 2005).

Objekt kan vara både materiella ting, så som alkoholhaltig dryck, glas och lokaler men även immateriella ting som tid, varumärken och musik. Det är, som sagt, inom praktikens ramar som konsumtionen uppstår. (Warde, 2005).

2.2.2. Kompetenser

Kompetenser behandlar vad som görs i en praktik och beskrivs på olika sätt av olika författare. I denna studie handlar det om kunskaper om hur mycket som ska drickas, vem som kan hetsas eller hur man ska socialt uppföra sig berusad på publika platser exempelvis.

Warde (2005) beskriver att praktiker kräver en viss grad av förståelse ("understanding"). Praktikanten måste dels förstå hur hon ska bära sig åt i utförandet av praktiken, dels måste hon kunna identifiera när den utförs av henne själv eller någon annan. Dessutom krävs en förmåga att ge respons eller uppmana till praktiken. Detta kan kort och gott sammanfattas till att "veta hur man gör någonting" ("knowing how to do something"). Denna förmåga är en förutsättning för praktiker. De innehåller utföranden som bör ske i lämpliga sammanhang och de är beroende av en kollektiv förståelse. Kompetenser är alltså nödvändiga för att en praktik ska vara igenkännbar. Kompetenser är alltså nödvändiga för att en praktik ska vara igenkännbar.

Reckwitz (2002b) talar om kunskap ("knowledge") inom praktiker och beskriver den som ett samlingsnamn för kollektiv förståelse, kunnande ("know-how") samt sätt att vilja och känna. Dessa är länkade till varandra inom en praktik. Författaren (2002b) beskriver det som att kunskap inom praktiker i dess mest enkla mening innebär en förståelse av världen. Denna typ av tolkning binder då ihop praktikanten själv med dennes beteende på så sätt att de formar en praktik som är kollektivt och kulturellt tolkningsbar tack vare rutinmässiga beteenden. rutinmässiga beteenden.

Hartmann (2013) talar om liknande fenomen under samlingsnamnet handlingar ("doings"). En praktik inkluderar handlingar, vilket kan definieras som att omfatta rutinmässiga kroppsliga, mentala och emotionella handlingar. Det krävs även att praktikanten besitter ett specifikt kunnande, ofta i form av formella regler som vid till exempel en tennismatch, vad som får göras och inte får göras under spelets gång. Handlingarna kommer skilja sig mellan praktikanter beroende på vilken nivå praktiken utövas på. Praktiken kommer även vara utsatt för vissa normer och oskrivna regler en praktikant måste ta hänsyn till. och oskrivna regler en praktikant måste ta hänsyn till.

Shove, Pantzar och Watson (2012) berättar om färdigheter, kunnande och teknik. Återkommande är alltså att kompetenser innebär att praktikanten besitter en kunskap kring hur aktiviteter inom praktiken ska genomföras och hanteras. Tack vare att denna kunskap är kollektivt överenskommen blir praktiker igenkännbara genom sina kompetenser (Warde, 2005). Att besitta kompetens inom praktiker innebär också en förståelse av vilka konsekvenser dessa handlingar har i relation till omvärldens och en egen tolkning av praktiken (Reckwitz, 2002b; Warde, 2005)..

2.2.3. Betydelser

Betydelser spelar en viktig roll inom kontexten av en praktik. Betydelser innefattar symboliska betydelser, idéer och aspirationer (Shove, Pantzar, & Watson, 2012). Ett annat sätt att uttrycka det är att betydelser är ett samlingsnamn för kulturella konventioner, förväntningar och socialt delade betydelser. Dessa betydelser ligger sedan till grund för och/eller interagerar med objekt

och kompetenser och påverkar deras utformning (Spurling et al., 2013). Exempel är känslor som väcks hos praktikanten vid utövandet av praktiken (Ryghaug & Toftaker, 2014), och andra aspekter som är verktyg för praktikanten i sin förståelse av världen och skapandet av identitet (Hartmann, 2013).

Det är viktigt att notera att praktikanter är aktiva i att forma, transformera, ändra och skapa betydelser, därför kan ofta betydelsen för en praktik variera mellan individer, grupper och kulturer. Till exempel kan betydelsen av att spela tennis för en amatör vara att få träning och social interaktion med personen den spelar med, medan det för en professionell tennisspelare är ett sätt att finansiera sitt liv. Det vill säga, betydelsen för en och samma praktik kan skilja sig mellan individer, grupper och kulturer (Hartmann, 2013). Betydelserna förändras också med tiden i takt med att praktiker utvecklas (Ryghaug & Toftaker, 2014).

Som tidigare nämnt under rubriken ”objekt” har just dessa en stor inverkan på praktikens utförande men även på praktikens betydelser. Vilka objekt som konsumeras beror både på användarvärden (”use-values”) såsom effektivitet och lämplighet för att nå ett visst mål eller utföra en uppgift och på symboliska värden, såsom förmåga att signalera betydelser och meddelanden till omvärlden (Warde, 2005). Marknadsförare arbetar aktivt med att förse objekt med en viss typ av betydelse, vilka ofta speglar kulturella värden i sammanhanget (Hartmann, 2013). Konsumtionsvaror kan användas till att sända meddelanden till andra i produktionen av den egna identiteten (”self-identity”). Objekt, praktiker och dess symbolism är således resurser i en individs identitet och kan användas för att definiera vem man är. Således kan behov av sådant som status och individualisering också styra vilka varor som konsumeras, eller vilka praktiker som utövas (Ingram, Shove, & Watson, 2007). Sammanfattningsvis innebär detta att praktiker ger objekt betydelse men praktiker skänker också betydelse till praktikanterna (Hartmann, 2013)

3. METOD

Metodkapitlet presenterar dels hur studien genomförts samt de relevanta metodteoretiska utgångspunkter som påverkat studiens utformning. Även uppsatsens äkthet och trovärdighet utvärderas tillsammans med kritik som belyses och bemöts.

3.1. Kvalitativ metod

Valet mellan kvalitativ eller kvantitativ metod grundade sig i vilket sätt begrepp kan operationaliseras – det bestämmer om det är brukligt att samla in data i verbal eller numerisk form (Patel & Davidson, 2011). Med hänsyn till uppsatsens syfte och teoretiska referensram är verbal – kvalitativ – form värdefull.

Syftet med en kvalitativ forskningsstrategi är att identifiera naturen av intervjuobjektets inställning inför (exempelvis) ett fenomen (Patel & Davidson, 2011), i denna studies fall alkoholkonsumtion bland studenter på högskola och universitet. Målet är att genom kvalitativa intervjuer skapa en nyanserad bild av de praktiker inom alkoholkonsumtion som existerar bland studenter.

Mot denna bakgrund är valet av kvalitativ metod motiverat. Med hjälp av verbala data kan meningar utrönas (Patel & Davidson, 2011) och de studerade rutinerna ges kontext.

3.2. Kvalitativa intervjuer

Kvalitativ metod består av ett flertal olika typer av forskningsansatser, för oss föll dock valet på kvalitativa intervjuer för att undersöka objekt, kompetenser och betydelser. Utgångspunkten för studien ligger i att alkoholkonsumtion är en del av en rad olika praktiker som studenter involverar sig i. Att studera praktiker gynnas av kvalitativ metod då det ger utrymme för att respondenterna fritt får beskriva hur praktiken ser ut. Att de får beskriva utan restriktioner från till exempel standardiserade enkätsvar ger upphov till spontana svar som visar på vad respondenterna upplever vara rutin och vad som ligger närmst till hands då de beskriver tillfällena de konsumerar alkohol. Kvalitativa intervjuer är dessutom erkänt väl passande för att studera symboliska betydelser (Cronin, McCarthy, & Collins, 2014). Användning av djupintervjuer ligger även i linje med praktikperspektivet (Arsel & Bean, 2013; Magaouda, 2011; Moraes et al., 2017).

Syftet med uppsatsen är att öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion, vilken är en typ av information som kan genereras med hjälp av kvalitativa intervjuer. Esaiasson et al. (2012)

beskriver att kvalitativa intervjuer syftar till att få djupare förståelse för hur olika fenomen gestaltar sig. Intervjuer ger information om betydelse, objekten och kompetenserna som respondenterna upplever i förhållande till olika företeelser och fenomen, i kombination med att kontexterna avslöjas. Samtliga tre delar av praktiker kommer till ljuset i kvalitativa intervjuer och vi fick möjligheten att inte bara förstå hur de olika delarna såg ut, utan även hur respondenterna relaterar dem till varandra. Ambitionen var att förstå världen på samma sätt som respondenterna förstår den genom att samla in beskrivningar av respondentens livsvärld (Esaiasson, Gilljam, Oscarsson, & Wängnerud, 2012).

Till skillnad från enkätundersökningar eller andra kvalitativa forskningsansatser ger intervjuer möjlighet för respondenter att interagera med intervjuaren. Även oväntade svar samlas in och ges kontext. (Esaiasson et al., 2012). Det finns inga ”sanna” eller ”rätta” svar och svarsalternativ kan inte heller formuleras på förhand (Patel & Davidson, 2011). Fördelen med detta är att intervjusituationen gav oss stora möjligheter att ställa följdfrågor och be intervjupersonen utveckla de delar som var av extra intresse för studien. Vi kunde även förstå varför respondenter agerar som de gör i olika situationer, eller vilka omständigheter som krävs för att respondenten ska handla på vissa sätt. Denna information har varit ovärderlig i vår analysprocess och formulering av slutsats. Intervjusituationen ger stort utrymme för individualisering och kan samla in svar som vi inte hade räknat med på förhand. Dessutom gav intervjuformen oss möjlighet att efterhand som mönster uppdagas under intervjuprocessens gång (i begränsad utsträckning) justera och lägga till intervjufrågor för att kunna jämföra respondenters upplevelser av liknande fenomen.

Detta leder oss in på vårt val av struktur. De två viktigaste formerna av kvalitativa intervjuer har identifierats som *ostrukturerade intervjuer* samt *semistrukturerade intervjuer* (Bryman & Bell, 2017). Vi valde att använda oss av *semistrukturerade intervjuer* vilket innebär att ett intervjuunderlag skapades före intervjuerna, som sedan användes som en utgångspunkt för hur och vilka frågor som skulle ställas. Det gav oss även möjlighet att formellt avgränsa och styra samtalet till vissa områden, för att kunna fånga den kollektiva bilden av den höga alkoholkonsumtionen bland studenter men samtidigt ge respondenterna friheten att berätta fritt. Frågorna behövde inte komma i den specifika ordningen utan kunde kastas om för att skapa bättre flyt i samtalet. Även följdfrågor som inte stod med i intervjuguiden ställdes för att få en utveckling av något respondenterna uttryckt som vi ansåg var relevant för studien (Bryman & Bell, 2017). Även om vi vill skapa en lätt och flytande stämning i rummet är struktur och förberedelse nödvändigt då eventuell problematik med kvalitativt intervjumaterial kan vara att det är svårt att kategorisera och jämföra de insamlade svaren (Patel & Davidson, 2011; Cronin, McCarthy, & Collins, 2014; Bryman & Bell 2017). Tillvägagångssättet tillät oss att uppnå studiens syfte att öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion. & Davidson, 2011; Cronin, McCarthy, & Collins, 2014; Bryman & Bell 2017). Tillvägagångssättet tillät oss att uppnå studiens syfte att öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion.

Frågorna var av karaktären att identifiera och belysa samtliga tre delar i praktiken – objekt, betydelse och kompetenser och hur dessa interagerar med varandra för att strukturera en praktik. Dels ställdes breda frågor såsom ”berätta om hur det går till när du dricker alkohol”

men även mer specifika såsom ” Hur mycket skulle du uppskatta att du konsumerat under varje enskilt tillfälle” för att få information om till exempel vilka objekt som utnyttjats.

3.2.1. Intervjuguide

Intervjuguiden har utformats enligt generella råd. Innehållet har kopplats till problemställningen och formen på intervjun har skapats med ambitionen om att skapa ett levande och dynamiskt samtal. Frågorna är kortfattade och lättförståeliga (Esaiasson et al., 2012). Frågor som innehåller ett ”varför” har undvikits för att motverka att respondenterna själva analyserar sina handlingar. Den sista frågan ”Varför dricker du alkohol?” ställdes i syfte att jämföra respondentens egen rationalisering med den analys som genomförts av intervjupersonens svar. Frågorna som ställdes bad respondenterna att berätta fritt om hur det går till när de konsumerar alkohol. På så sätt fick vi reda på samtliga delar av praktikerna på samma gång – objekt, kompetenser och betydelser. Vilket gjorde det tydligt på vilka sätt respondenterna länkade de olika delarna till varandra samt hur de samspelade. Vi följde även upp med följdfrågor där det behövdes.

Intervjuerna inleddes med ett antal uppvärmningsfrågor för att sedan gå över till tematiska frågor (se Esaiasson et al., 2012), enligt en tratteknik. De bredaste frågorna ställdes tidigt i intervjun och mer specifika frågor i slutet (Patel & Davidson, 2011), se bilaga 1. , se bilaga 1.

3.3. Urval och Respondenter

Göteborg är en stad med stort utbud av nattliv (Göteborgs Turistbyrå, u.å.) och således stora möjligheter till alkoholkonsumtion för studenter. Att alkoholkonsumtionen är lättillgänglig är relevant eftersom förhindrande faktorer till så stor del som möjligt bör rensas bort ur undersökningen i syfte att ge ett rättvisande resultat. Vidare har urvalet koncentrerats till ekonomistudenter vid Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet. Universitetet har en aktiv kårverksamhet med ett stort antal studentaktiviteter men Handelshögskolans i Göteborg Studentkår (HHGS) är också mer koncentrerad än till exempel kårerna på Chalmers eller Göta studentkår som har en större bredd vad gäller utbildningar. Dessa kårer har ett större antal evenemang och är mer spridda i sin verksamhet (Göta Studentkår, u.å.; Handelshögskolans i Göteborg Studentkår, u.d.; Chalmers Studentkår, u.å.). HHGS riktar sig till studenterna på Handelshögskolan och de evenemang som erbjuds är av relativt homogen karaktär, vilket ökar jämförbarheten vad gäller studenters upplevelser av dessa evenemang, även om samtliga inte medverkat vid samma tillställning. Vidare kommer endast heltidsstudenter att väljas, vilka har ett självrapporterat riskbruk enligt CANs (2018) definition.

Intervjupersonerna har valts utifrån principen om maximal variation, vilket innebär ett urval av respondenter baserat på variabler som anses relevanta för undersökningen (Esaiasson et al., 2012). De valda variablerna i detta fall var grad av kårengagemang samt kön. Poängen med det varierade urvalet är att täcka in så stora skillnader som möjligt inom den avgränsade gruppen. Urvalet har dessutom balanserats vad gäller intervjupersonernas kön med tanke på att tidigare

alkoholkulturforskning har visat att det finns vissa skillnader mellan hur män och kvinnor dricker (Lebreton et al., 2017) et al., 2017)

Kårengagemang av hög grad har klassats som att intervjupersonen är eller har inom de senaste sex månaderna varit delaktig i en styrelse eller projektgrupp inom kårens regi och/eller deltar i mer än fyra kårarrangerade evenemang det senaste året. Kårengagemang av låg grad definieras som att intervjupersonen inte deltar eller deltagit i en styrelse eller projektgrupp inom de senaste sex månaderna samt att denne som mest deltar i maximalt fyra kårarrangerade evenemang senaste året. Variabeln är relevant att ta hänsyn till då studien ämnar öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion. Att inkludera både hög- och låggradigt kåraktiva skapar en bild av de praktiker samtliga studenter deltar i. Att endast inkludera ena gruppen riskerar att snedvrider resultatet vad gäller vilken praktik som är den vanligast förekommande. Att utgå från kåraktivitet skapar en bredd och avslöjar det som är gemensamt för grupperna.

Respondent	Kön	Ålder	Grad av kårrengagemang	Intervjulängd
1	Man	22	Hög	39:53
2	Man	22	Hög	38:40
3	Kvinna	25	Låg	27:10
4	Kvinna	23	Låg	31:47
5	Man	23	Låg	29:13
6	Kvinna	24	Hög	30:21
7	Kvinna	22	Hög	29:12
8	Man	24	Låg	39:53

Tabell 1. Respondenter

Antalet intervjupersoner bestämdes till åtta, vilket ansågs uppfylla kravet för att uppnå teoretisk mättnad, då inga nya aspekter lyftes fram vid slutet av datainsamlingen (se Esaiasson et al., 2012). Även tidsaspekten har beaktats, tidsramen för uppsatsen ger utrymme för insamling och analys av material av denna omfattning. Ovan följer en kort sammanställning av intervjupersonerna, med anledning av studieområdets något känsliga natur har samtliga intervjupersoner anonymiserats.

3.3.1. Etiska aspekter

Alkoholkonsumtion är ett känsligt ämne, därmed ställs höga krav på den etiska behandlingen av respondenterna och den information de lämnat. Forskningsetiska aspekter har tagits i hänsyn med utgångspunkt i fyra krav, så som de specificeras av Patel och Davidson (2011). De fyra kraven rör *information*, *samtycke*, *konfidentialitet* samt *nyttjande*.

Respondenterna fick vid intervjun veta hur deras svar skulle analyseras, i enlighet med *informationskravet*.

Samtyckeskravet, att respondenterna fick lov att avböja medverkan är uppfyllt. Samtliga respondenter tillfrågades om de hade möjlighet och vilja att delta, det gjordes inga påtryckningar. Inga respondenter drog tillbaka sitt medgivande under uppsatsskrivandets gång men detta hade givetvis också accepterats.

Konfidentialitetskravet uppfylldes genom att samtliga respondenter anonymiserats. Vi har även anonymiserat hemstäder och annan information som kunnat leda till att respondenterna identifieras. Detta är inte bara ett viktigt krav för respondenternas skull, utan även för att studien ska generera så bra resultat som möjligt – anonymitet ökade med sannolikhet ärligheten hos respondenterna, vilket gav studien möjlighet att ge ett så korrekt resultat som möjligt.

Nyttjandekravet är uppfyllt genom att de insamlade uppgifterna endast använts i studien och inte kommer att användas på annat sätt.

3.4. Tillvägagångssätt

3.4.1. Genomförande av kvalitativa djupintervjuer

Intervjuerna påbörjades med att vi introducerade ämnet vi studerade och genomfördes under två dagar, i neutrala lokaler utan störningsmoment. Dels skulle anonymiteten säkerställas och vi ville även förhindra att respondenterna censurerade sig själva på grund av andra människors närvaro. Dessutom ville vi att respondenterna skulle kunna tänka i lugn och ro på sina svar och inte tappa tråden på grund av störningar. Respondenternas anonymitet försäkrades och vi bad om tillstånd att spela in samtalet i syfte att kunna transkribera i efterhand. Med hänsyn till uppsatsens tidsram har endast delar av intervjuerna transkriberats ordagrant, det som inte bedömts behövas i citatform har endast sammanfattats.

3.5. Analys av insamlat material

Enligt Bryman & Bell (2017) är en viktig problematik med kvalitativ datainsamling dess relativa otymplighet i analysstadiet. Risken är att en otillräcklig analys leder till ett misslyckande att ge studien en mer generell betydelse. Därmed är det av vikt att analysen genomförs systematiskt och konsekvent.

Vi har valt att genomföra analysen av insamlade data till stor del enligt grundad teori, så som beskriven av Bryman och Bell (2017). Den data intervjuerna genererat analyserades och kodades under studiens gång. Under intervjuprocessens gång uppdagades en mängd mönster, vilket gjorde det möjligt för oss att ställa ytterligare följdfrågor i nästkommande intervjuer för att kunna fastställa hur övriga respondenter upplevde samma fenomen. Mot bakgrund av studiens omfattning och syfte uppnåddes teoretisk mättnad vid de åtta intervjuer som genomförts. Vid denna punkt genererades inte längre några nya åskådningar och den data som insamlats var av fullgod omfattning för att kunna ligga till grund för en nyanserad analys som gav ett utförligt svar på frågeställningen.

Kodningen av intervjuvaren gick till på så sätt att vi dels gjorde anteckningar under intervjuernas gång samt att vi färgkodade intervjuvaren under tiden som vi transkriberade och sammanfattade dem.

Första steget gick ut på att identifiera vilka olika praktiker respondenterna nämnt i samband med alkoholkonsumtion för att sedan analysera hur dessa praktiker ser ut. Inom dessa praktiker identifierades sedan praktikens tre delar – objekt, kompetenser och betydelser. I första ledet har vi således genomfört en öppen kodning där vi analyserat vad de enskilda intervjuerna inneburit. I andra steget har vi genomfört en selektiv kodning vilket innebär att vi valt ut kärnkategorier, för att sedan relatera dessa kategorier till varandra på ett systematiskt sätt (Bryman & Bell, 2017).

Analysen av materialet delades upp i tre olika huvudkategorier. Objekt, kompetenser och betydelser analyseras och i slutsatsen relateras dessa fynd i en större kontext för att besvara vår tredje frågeställning, ”På vilka sätt kan analysen hjälpa oss att förstå studenters höga alkoholkonsumtion?”.

3.6. Avgränsningar

Studien har genomförts bland studenter på Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet, samtliga respondenter är ekonomstudenter. Därmed har inte eventuella skillnader mellan skolor eller utbildningar fångats in. Studien undersöker alkoholkonsumtion och exkluderar därför studenter som inte konsumerar alkohol.

3.7. Trovärdighet och äkthet

För att bedöma och utvärdera reliabiliteten och validiteten för en kvalitativ studie eller forskning förslår Bryman & Bell (2017) två grundläggande kriterier, *trovärdighet* samt *äkthet.kthet*.

Trovärdighet spelar en central roll gällande kvalitativa studier och i vilken utsträckning dessa kan bedömas som väl utförda eller ej. För att kunna bedöma trovärdigheten finns det fyra delkriterier att ta hänsyn till - *Tillförlitlighet, överförbarhet, pålitlighet och konfirmering* (Bryman & Bell, 2017).

Tillförlitligheten i en forskning eller studie grundar sig i att resultatet skildrar den sociala verklighet som studerats, och att forskarna har uppfattat denna sociala verklighet på ett korrekt sätt. Forskarna har ett ansvar att säkerställa att de regler som finns enligt kvalitativa studier har efterföljts samt att hela processen är väl dokumenterad och spårbar. Resultatet ska sedan säkerställas genom att studien delges de respondenter som är en del av den sociala verkligheten (Bryman & Bell, 2017). Vi säkerställer tillförlitligheten genom att både anteckna och spela in intervjun för att kunna återspela samtalet och upptäcka små detaljer såsom betoningar och

tveksamheter. Vi dokumenterar detta och är transparenta med dokumentation gentemot läsaren. Resultatet kommer även att delges respondenterna för att bekräfta resultatet.

Överförbarheten innebär att resultatet från forskningen eller studien kan tillämpas och appliceras i andra kontexter, eller vid en senare tidpunkt i samma kontext. En kvalitativ metod innebär att intensivt studera enskilda individer med gemensamma egenskaper, detta för att nå ett djup i ett ämne snarare än en bredd. Resultatet tenderar att visa på betydelsen av fenomenet som studerats, och kan innehålla kontextuella uniciteter. Forskaren uppmanas därför att presentera en tät redogörelse ("thick description") för samtliga detaljer som anses ingå i kulturen, vilket informerar läsaren och förser denne med verktyg att kunna bedöma i vilken utsträckning resultatet kan överföras till en annan kontext (Bryman & Bell, 2017). Under kapitel 3.3 samt 3.6 presenteras respondenterna respektive studiens avgränsningar. Läsaren bör ha studiens kontext i åtanke då överförbarheten utvärderas. överförbarheten utvärderas.

För att kunna bedöma *pålitligheten* i en kvalitativ forskningsstudie bör forskaren anta ett granskande synsätt inför materialet, för att säkerställa att det har skapats en fullständig redogörelse av studiens samtliga faser så som forskningsfrågor, val av intervjupersoner, intervjuutskrifter samt beslut av analysmetod. Externa personer, såsom kollegor eller studiekamrater, ska sedan kunna agera revisorer av materialet och tillvägagångssättet av studien (Bryman & Bell, 2017). I vårt fall dokumenteras samtliga delar som sedan granskas av handledare under studiens gång, för att säkerställa en hög kvalitet genom hela arbetsprocessen.

Att *konfirmera* forskningen innebär att forskaren i så stor utsträckning som möjligt bekräftar att denne har agerat i god tro och inte låtit sina personliga värderingar eller teoretiska inriktningar påverka utförandet och slutsatsen i studien, utifrån kunskaperna att det i samhällslig forskning inte går att nå fullständig objektivitet (Bryman & Bell, 2017). Det finns en viss risk för att personliga värderingar kan ha påverkat utfallet av intervjuerna då respondenterna hade vetskap om vår (liberala) inställning till alkoholkonsumtion. Det bör dock ha blivit en påverkan i mer positiv bemärkelse då de visste om att vi inte dömer andra i deras drickande då vi själva varit aktiva i många tillställningar som diskuteras i intervjufasen. Om det hade en påverkan på respondenternas svar, så bör det ha gjort att de är mer ärliga gällande omfattningen av sin alkoholkonsumtion samt beteenden kring alkoholhets eller andra mer känsliga frågeställningar.

Det andra kriteriet som tas upp som grundläggande för att bedöma och utvärdera validiteten är *äkthet*, vilket i sig presenterar ytterligare 5 kriterier att ta hänsyn till – dessa är *en rättvis bild*, *ontologisk autenticitet*, *pedagogisk autenticitet*, *katalytisk autenticitet* och *taktisk autenticitet* (Bryman & Bell, 2017).

Kriteriet gällande *en rättvis bild* syftar till att studien eller forskningen ska ge en tillräckligt rättvis bild av respondenternas åsikter och uppfattningar inom det studerade ämnet (Bryman & Bell, 2017). Vi säkerställde detta genom att under intervjuprocessen noggrant dokumentera samtliga intervjuer och följa upp otydligheter gällande påståenden eller uttryck, för att vi inte omedvetet skulle manipulera data utefter egna feltolkningar och uppfattningar. Då ämnet är

tydligt avgränsat och snävt och den intervjuade gruppen i sig är homogen, finner vi få olikheter mellan respondenterna och upplever att samtlig redovisad dokumentation ger en rättvis bild gällande ämnet inom dess avgränsningar.

Gällande de resterande kriterierna ska forskningen eller studien hjälpa de medverkade personerna att få en bättre förståelse för sin egna och andras situation och miljö, samt ska studien kunna användas för att hjälpa dessa deltagare att vidta åtgärder för att förändra den aktuella situation de befinner sig i (Bryman & Bell, 2017). I vårt fall gör vi det tydligt för de strukturer som existerar gällande alkoholkonsumtion i olika vanliga praktiker för en student. Viktigt för oss är att individer som befinner sig i samma situation är medvetna om de strukturer som existerar och därigenom ger sig själv möjligheten att ta ställning och ändra sina beteenden om de så vill.

3.8. Kritik

Bryman & Bell (2017) talar om kritik kring kvalitativ forskning, vilket den har fått främst från kvantitativa forskare inom fyra områden. Dels att den är alltför subjektiv då resultatet bygger på forskarens osystematiska uppfattningar av det som är betydelsefullt, samt på de personliga förhållanden som etableras med respondenterna. Då kvalitativ forskning ofta genererar mycket data som är ostrukturerad resulterar det att forskaren själv väljer ut information vilket denne anser relevant och intressant, inte alltid det som är objektivt relevant. Vi har aktivt jobbat för att förhindra att våra subjektiva intressen influerar studien genom att på förhand säkerställa syftet och frågorna med vår handledare samt skriva tydliga intervjufrågor. Risken att vi anser att viss information är utav större betydelse till studien än annan information kommer alltid att finnas. Vi har motverkat detta dels genom att vara medvetna om problemet och dels genom att standardisera intervjufrågor på förhand för att samtliga respondenter ska svara på samma frågor.samma frågor.

En fördel för resultatet av intervjuerna nämndes av Esaiasson et al. (2012):

”En medelålders professor kanske får mer tillrättalagda svar än en yngre student om intervjuerna genomförs med ungdomar och handlar om deras alkoholvanor” (s. 267).

Våra och respondenternas homogenitet bidrog således sannolikt till att respondenterna svarade mer ärligt på frågorna. Å andra sidan fanns även en risk för att likheterna bidrog till att vissa saker togs för givet i större utsträckning. Då vi och respondenterna i många fall umgås eller har umgått i samma kretsar kan vissa frågor oavsiktligen ha lämnats outvecklade och det finns en risk att vi låtit bli att be om förtydliganden som vi hade bett om i de fall respondenterna varit främlingar. Även denna problematik tas upp av Esaiasson et al. (2012) som konstaterar att intervjuer med främlingar ökar möjligheterna att upprätthålla vetenskaplig distans. Vi har dock genomfört en kontroll av analysen och kunnat säkerställa att samtliga påståenden och slutsatser har grund i de faktiska intervjuunderlagen och har efter bästa förmåga varit självkritiska och rensat bort sådant som grundar sig på våra egna upplevelser. Det är dock, som nämnt, omöjligt

att vara fullständigt objektiv i samhällsvetenskaplig forskning. Det skapas en risk att författarna väger in egna erfarenheter i analysen som egentligen inte är direkt kopplade till de svar som respondenterna lämnade, exempelvis underliggande tankar och åsikter ur författarnas synvinklar (Bryman & Bell, 2017)..

Inom metodlitteraturen får kvalitativ forskning kritik för svårigheterna att återskapa forskningen eller studien. Dels för att kvalitativ forskning är ostrukturerad och beroende av forskarens kunskaper och tillvägagångssätt, vilket gör att en studie är svår att replikera för andra forskare. Kvalitativ forskning blir även influerad och formad av forskarens subjektiva åsikter om vad som är relevant och intressant bland den insamlade data, vilket gör att två forskare som studerar samma data slutligen kan komma fram till olika infallsvinklar och resultat beroende på just intresse (subjektivitet är dock ett problem även i kvantitativ forskning, då forskaren styr vilken data som samlas in genom utformandet av standardiserade frågor) (Bryman & Bell, 2017). Vi har jobbat för att motverka detta genom att dokumentera samtliga delar av vårt tillvägagångssätt och genom att använda vår handledare som extern revisor av arbetsprocessen för att godkänna och säkerställa ett objektivt och standardiserat tillvägagångssätt. Vi har som mål att liknande studier ska kunna genomföras på andra universitet för att kunna dra paralleller till vår.

Problem med generalisering är nästa kritik som kvalitativ forskning utstår. Då studier ofta fokuseras på en avgränsad grupp i samhället blir det omöjligt att därefter generalisera resultatet till andra grupper eller miljöer i samhället. Forskning eller studier som görs kan inte ses som ett stickprov från en population och därmed kan inte respondenter i en kvalitativ studie vara representativa för ett samhälle. Därför är det viktigt att resultatet i en kvalitativ studie generaliseras till en teori och inte till populationer (Bryman & Bell, 2017). Då vi har valt att tydligt avgränsa intervjuobjekten till endast ekonomistuderanter på Handelshögskolan i Göteborg finns det en risk att resultatet inte kommer att direkt kunna användas för att spegla andra universitet eller ens andra utbildningar. I de avseenden vår studies resultat stämmer överens med tidigare studier kring studenters alkoholkonsumtion är dock sannolikheten för att resultatet är kan appliceras även på andra studentkategorier större. Resultatet är vidare relevant i avseendet att dra slutsatser kring praktikperspektivets möjligheter att förklara alkoholkonsumtion bland studenter samt som underlag eller inspiration till vidare forskning för att åstadkomma ett mer generaliserbart resultat om så önskas.

Bristande transparens är något som ofta förekommer i kvalitativa intervjuer. En stor del av kritiken har riktats mot urvalsprocessens tillvägagångssätt, i jämförelse med kvantitativa studier är kvalitativ forskning underlägsen vad gäller redogörelsen av detta. Det är viktigt att redovisa informationen så att läsaren kan bedöma i vilken utsträckning respondenterna ska kunna motsvara en större grupp i samhället. Kritik riktas även mot transparensen inom analysprocessen av data och hur den har genomförts, samt hur forskaren därifrån dragit sina slutsatser (Bryman & Bell, 2017). Vi har bemött detta genom att under hela processen dokumentera och externt säkerställa ett korrekt tillvägagångssätt via vår handledare. Vi beskriver urvalet och urvalsprocessen under kapitel 3.3.

4. RESULTAT OCH ANALYS

I detta kapitel presenteras resultatet av intervjuerna. Första delen svarar på vilken praktik innehållande alkoholkonsumtion som är den vanligast förekommande bland studenter. Resterande delar analyserar praktiken, strukturerat efter objekt, kompetenser och betydelser.

4.1. Vanligaste praktiken i studentlivet innehållande alkoholkonsumtion

När de tillfrågas om sin alkoholkonsumtion berättar respondenterna om vardagsmiddagar, finmiddagar, nattklubbsbesök, förfester, sittningar samt företagsmingel. Den mest förekommande praktiken är utekvällar, som definieras som en kväll studenterna inleder med en förfest för att sedan gå vidare till en nattklubb. Samtliga respondenter har erfarenhet av utekvällar och den praktiseras regelbundet av kåraktiva av både hög och låg grad. Vi har inte funnit några skillnader i hur dessa två kategorier utövar just praktiken utekväll.

Bland respondenterna genomfördes i snitt tre utekvällar per månad men de konsumerade alkohol 2-3 gånger per vecka. Alltså är det visserligen så att respondenterna var för sig drack oftare i andra sammanhang än under utekvällar. Det som ändå leder oss till slutsatsen att utekvällar är den vanligaste praktiken är att de andra praktikerna som radades upp innebar en stor variation i både utförande och regularitet. Det var alltid minst en respondent som inte hade erfarenhet av att praktiken innehöll alkohol eller av praktiken överhuvudtaget. Sex av åtta respondenter deltog i utekvällar med större regularitet än de andra praktikerna som utfördes mer sporadiskt. Därmed dras slutsatsen att utekvällar är den praktik flest studenter har gemensamt och de är även i princip överens om hur den ska utövas.

Identifikation av en praktik kan ske genom att analysera praktikanter tillägnande av tid till aktiviteten. Om tillräckligt många personer lägger en betydlig mängd tid på aktiviteten – i detta fall en utekväll – och dessutom är medvetna om att de gör det, kan det ses som ett bevis på att en praktik existerar (Warde, 2014). Respondenterna kunde alla uppge att de regelbundet lade en betydande mängd tid på utekvällar och benämnde det också som ”att gå ut” eller liknande.

En praktik innehåller rutiner, vanor och aktiviteter som sker i en viss följd, de är kärnorna i praktikperspektivet. En utekväll går till på samma sätt varje gång, den består av rutiner och vanor som utformar praktikens tre delar (Warde, 2014). Vid en detaljstudie av varje enskild utekväll finns givetvis skillnader (Warde, 2005) men respondenterna har inga problem med att beskriva hur de vanligen praktiserar en utekväll vilket indikerar att utekvällar är starkt rutinmässiga i sitt utövande och att det enligt respondenterna finns ett rätt sätt att utöva den på (Warde, 2014). Jämförs svaren bland samtliga respondenter finner vi många likheter vad gäller

utförandet av denna typ av praktik. De två delarna, förfest och nattklubbsbesök, förekommer så gott som alltid i kombination med varandra och bland våra respondenter aldrig var för sig. Därmed argumenterar vi för att dessa i kombination är en praktik, en utekväll.

Det kan dock argumenteras för att en utekväll består av två olika praktiker. De två delarnas starka relation skulle i så fall beskrivas, enligt Shove, Pantzar och Watson (2012), som att de är komplexer ("complexes"). Komplexer karaktäriseras av relationer mellan praktiker som till exempel består av att de äger rum i följd eller är co-existerande av nödvändighet, vilket kan appliceras på en utekväll. Detta skänker dock inget ljus på frågan om hur gränsen ska dras och vad som ska ses som en praktik eller flera. om hur gränsen ska dras och vad som ska ses som en praktik eller flera.

Enligt Rouse (2007) definieras en praktiks gränser av hur dess olika prestationer ("performances") bygger på varandra, snarare än att det ska finnas regelbundenhet i de beteenden eller betydelser praktiken innehåller. Detta indikerar att en utekväll kan ses som en enda praktik, då dess olika prestationer bygger på varandra på så sätt att nattklubbsbesöket är beroende av att förfesten tidigare ägt rum. De två delarna följer varandra och kan liknas med en uppvärmning före en tennismatch. Precis som uppvärmningen ses som en viktig del av spelet är även en förfest en del av en utekväll, en sorts uppvärmning innan nattklubbsbesöket som samtliga individer närvarar vid. Detta innebär inte att uppvärmningar, eller förfester, inte är delar av även andra praktiker. Andra sporter kräver även de en uppvärmning, precis som även sittningar, hemmafester och många andra festliga tillställningar gör anspråk på att en förfest äger rum. Till och med bröllop kan ge upphov till förfester. Detta exempel illustrerar hur ett nattklubbsbesök under en utekväll kräver en förfest men det belyser även det faktum att förfester äger rum i flera sammanhang, och är därmed inte ett argument för att de två delarna ska behandlas som två olika praktiker. Även Meier, Warde & Holmes (2018) ger en "big night out" som exempel på alkoholrelaterade praktiker och antyder alltså att något sådant de facto kan ses som en och samma praktik. De beskriver visserligen inte hur denna praktik skulle kunna se ut men vår studie pekar på att en "big night out" bland svenska studenter innebär en förfest följt av nattklubbsbesök (praktikers specifika utseenden kan dessutom variera mellan länder eller beroende av andra kontexter (Shove & Pantzar, 2005)).).

En utekväll påbörjas med den delen som benämns "förfest", den börjar någon gång mellan 17:00 och 20:00 beroende på respondent. Initialt närvarar mellan tre och sju personer. Under kvällens gång är det sannolikt att fler individer ansluter eller att till och med en annan förfest ansluter. Det är inte ovanligt att upp mot 15 – 20 personer närvarar vid slutet av en förfest runt 23:00. I detta stadie underhåller sig praktikanterna i stor utsträckning med att mingla och umgås med varandra. Drickspel förekommer också bland många respondenter, vilket har visat sig vara en väldigt central del av en förfest. Efter förfesten fortsätter utekvällen på en publik nattklubb eller pub i närområdet, där den brukar avrundas mellan 01:00 och 05:00. Överlag upplevs en stor alkoholhets vilken tar uttryck i olika former, dels genom drickspel men hetsen upplevs även som något överhängande under kvällens gång.

4.1.1. Sammanfattning

Praktikens olika delar sammanfattas i en tabell i syfte att skapa en lättöverskådlig sammanställning som underlättar för läsaren.

Objekt	Kompetenser	Betydelser
Alkohol	Social interaktion	Socialt smörjmedel
Lägenheter	Drickspel	Inkludering
Musik	När, vad, hur mycket ska drickas	Uppnå berusning
Nattklubb	Alkoholhets	
Övriga objekt		

Tabell 2. En utekvälls olika element.

I de följande kapitlen analyseras praktikens delar en i taget. Vi börjar med objekt och går sedan vidare till kompetenser för att avsluta med betydelser.

4.2. Objekt vid en utekväll

4.2.1. Alkohol

Det mest uppenbara och viktigaste objektet som förekommer under en utekväll är just alkoholhaltig dryck. Vikten av alkoholens närvaro kan inte belysas nog (Shove & Pantzar, 2005). Respondenter beskriver att de i viss utsträckning skulle kunna tänka sig vara närvarande på en förfest nykter men samtliga respondenter har uttryckt att de inte skulle kunna tänka sig att närvara på en nattklubb utan att vara berusade av alkohol. Alkoholen är därmed ett obligatoriskt objekt vid praktiserandet av en utekväll (Reckwitz, 2002a).

Preferenserna vad gäller typ av alkohol är högst subjektiv och varierar brett mellan respondenterna. Öl, vin, sprit och i viss utsträckning champagne eller mousserande vin är typer som nämns under en utekväll. Vilken alkohol som konsumeras beror alltså först och främst på tycke och smak men det beror också på om dricklekar äger rum och i så fall vilka dessa är. I vissa fall har respondenterna nämligen uttryckt att när de drickspel som upplevs hetsiga äger rum ser de till att ha något lättdrucket i glaset så att smaken inte ska blir överväldigande.

”Jag undviker ju vin när det är typ Gaucho-ball¹ för då får man inte ner så mycket, det blir typ stopp.” (Respondent 7).

Faktiskt drickande sker i högst utsträckning under förfesten och respondenterna har uttryckt en ovilja att fortsätta konsumera alkohol efter en förfest. Trots det anser samtliga respondenter att alkoholen är ett kritiskt objekt på en nattklubb (Reckwitz, 2002a; Shove & Pantzar, 2005). De tenderar dock att överkonsumera alkohol på förfesten för att spara pengar då alkoholen ofta är väldigt dyr på nattklubb.

”Överlag så dricker jag ganska lite alkohol när jag väl är ute på klubb. Mycket för att jag kanske ofta är pank och känner att såhär, fan, det är fett ovårt att dricka drinkar och shots på en klubb när jag lika gärna kan kröka innan.” (Respondent 1).

Respondenterna uppger att de inte skulle delta på en klubbkväll i nyktert tillstånd och att det är viktigt att kunna köpa mer ute om man skulle känna för det. Faktisk alkoholkonsumtion är inte viktig på en nattklubb men att vara berusad är det, vilket gör att alkoholen ändå är ett kritiskt rekvisit för att kunna genomföra den del av praktiken som äger rum på nattklubb.

”För min del då hade jag kanske inte följt med ut alls den kvällen [...] man kan känna att nämen gud vad gör jag här [...] när alla dricker väldigt mycket så kan man känna, eller jag känner, att man liksom har inget där att göra typ för det blir too much kanske.” (Respondent 6).

4.2.2. Objekt på förfest

Alkoholen är även vid början av kvällen det viktigaste objektet men ett annat centralt och nödvändigt objekt för praktikens utförande är lokalen att vistas i (Reckwitz, 2002a; Spurling et al., 2013). Festdeltagarna träffas nästan uteslutande hemma hos en person, som gärna får bo centralt. Denna person öppnar upp sitt hem och bjuder alla personer vars närvaro önskas. Studenter bor ofta litet vilket gör att de inte alltid kan bjuda alla i umgängeskretsen.

”...alltså man kan ju sällan bjuda in alla man vill bjuda in för att de flesta har inte en så stor lägenhet...” (Respondent 1).

Ett annat kritiskt objekt för en förfest, vilket har visat sig vara närvarande från första till sista minut, är musiken (Reckwitz, 2002a; Shove & Pantzar, 2005). Från och med att individerna kommer till en förfest sätts musiken igång, där den pågår under hela utekvällen. Tempot brukar börja lugnt där det sedan ökar succesivt. Typen av musik respondenterna uppskattar är ofta elektronisk musik och housemusik.

¹ Gaucho-ball är ett spel där ett antal deltagare står runt ett bord, två spelare börjar med varsin mugg framför sig. Spelarna ska försöka träffa muggen med en pingisboll genom att studsa bollen i bordet och försöka få den att landa i muggen. Om spelaren träffar koppen på första försöket skickas koppen och bollen till valfri spelare, om det tar mer än ett försök skickas bollen och koppen till spelaren till vänster. När den ena koppen hinner ikapp den andra måste personen som har kopparna framför sig dricka. Spelet håller ett mycket högt och stressigt tempo.

”Det finns alltid musik på en förfest, det brukar oftast börja lugnare och tempot ökar sedan ju längre kvällen går. Det spelas väldigt mycket typ Avicii och sånt men också en del annan musik man ka sjunga med på.” (Respondent 5).

4.2.3. Objekt på nattklubb

Utöver alkoholen närvarar andra viktiga objekt på nattklubb, ännu en gång har lokalen betydelse för respondenterna. Det har visat sig vanligt att efter en förfest bege sig till en centralt belägen lokal. Dessa lokaler har bevisat sig inneha en viss betydelse (Warde, 2005), respondenterna går i större utsträckning till lokaler på bland annat avenyn för att de är populära ställen att vistas på. Det är oftast i dessa mer populära lokaler som umgängeskretsen spenderar sin tid. Utöver lokalerna spelar musiken och speciellt DJn en stor roll, respondenterna har uttryckt att typen av musik är viktig för att kvällen ska bli lyckad, detta anses vara en faktor som kan antingen förhöja kvällen eller dra ner hela upplevelsen, musiken är därmed en resurs med stor möjlighet att påverka praktiken (Reckwitz, 2002a). Även på nattklubb är det elektronisk musik eller housemusik som respondenterna uppskattar. En lyckad utekväll där respondenterna har roligt resulterar i att kvällen blir längre och konsumtionen av alkohol högre.

”När vi lämnar en förfest beger vi oss oftast till en nattklubb inne vid Avenyn, ofta blir det Push, Yaki Da eller Park Lane. Det är där vi brukar hänga med våra kompisar, de spelar liksom bra musik och vi har nästan alltid kul där. Man märker ju att det är samma människor som är där och med tiden börjar man känna igen folk.” (Respondent 5).

”Musiken ute på en nattklubb eller pub är väldigt viktig, alltså den kan liksom förhöja hela upplevelsen på kvällen, eller vara det som gör att man går hem tidigare. Jag vill ju ha liksom vanlig house i kombination med musik att sjunga med till, populära dängor som folk känner till. Då blir kvällen som roligast. Alltså ett ställe spelar oftast samma typ av musik så man har börjat få koll på vilka som spelar bra och dålig musik. Då blir det att man går tillbaka till samma ställen.” (Respondent 3).

4.2.4. Övriga objekt

Vidare utnyttjar praktikanterna en rad andra resurser för att kunna utöva praktiken som dock inte står i fokus för denna uppsats. Glas, kortlekar, pingisbollar eller annan rekvisita till drickspel är närvarande vid många tillfällen, tillgång till vatten, elektricitet och annan infrastruktur är givetvis viktiga objekt för praktikens utförande men då listan kan göras lång och de specifika detaljerna inte skänker ytterligare förståelse för studenters alkoholkonsumtion enligt vårt syfte har vi valt att avgränsa oss och har gått in på ett urval. Avsnittet kan sammanfattas genom att konstatera att objekten är kritiska för att det ska gå att praktisera en utekväll och att konsumtionsmoment äger rum kontinuerligt under hela praktiken (Warde, 2005).

4.3. Kompetenser vid en utekväll

4.3.1. Social interaktion

En utekväll är en social praktik där många individer interagerar med varandra. Först och främst på förfester där en mindre grupp personer träffas och initialt börjar mingla. Vare sig dessa individer känner varandra väl eller inte är grundläggande sociala kompetenser viktiga för att samtalen ska flyta och stämningen inte ska lida. Detsamma gäller för slutet av en utekväll – befinner sig umgänget på en nattklubb ställer det krav på en kompetens kring socialt umgänge och hur man uppträder berusad i en publik miljö (Warde, 2005). Kommunikation består i större utsträckning av kroppsspråk och i mindre utsträckning av verbal kontakt. Detta beror dels på att musiken ofta är hög vilket förhindrar möjligheten att verbalt interagera med andra men även på att dans är en stor del av att befinna sig på en nattklubb. Respondenterna beskriver dansandet som något som inte styrs av formella regler och att dansen i sig kan skilja sig dels mellan olika individer, dels från gång till gång. I avsaknad av explicita regler har istället kollektiva normer (implicita regler) utvecklats som vägleder nattklubsbesökare när de önskar passa in i det sociala rummet (Reckwitz, 2002b; Shove, Pantzar, & Watson, 2012; Warde, 2005; Hartmann, 2013).

”Det finns inga direkta regler för hur man ska dansa, det beror lite på vad man har för feeling liksom. Men det känns som att man brukar göra ungefär samma sak. Om de andra inte är väldigt taggade så brukar nog inte jag heller liksom... ta ut svängarna så mycket. Man vill ju inte vara den enda på dansgolvet som ballar ur liksom.” (Respondent 3).

Flertalet respondenter har även belyst fenomenet ”att ragga” under en utekväll, vilket kan beskrivas som en högst social interaktion mellan två individer som kan pågå under hela utekvällen om intresset är ömsesidigt. Även detta är något som inte innehar explicita regler, det krävs att individer besitter ett kunnande avseende hur de ska agera och uppföra sig (Reckwitz, 2002b; Shove, Pantzar, & Watson, 2012; Warde, 2005; Hartmann, 2013). Processen beskrivs initialt som att två individer visar ett intresse för varandra. De inleder en konversation. Hädanefter brukar individerna börja dansa, vilket av vissa beskrivs som en ursäkt för att inleda fysisk kontakt med varandra som, om intresset fortfarande är ömsesidigt, leder till kyssar. Målet med att ragga kan vara att antingen inleda en kortare sexuell relation den natten eller att fortsätta träffas efter utekvällen.

”Att ragga under en kväll kan vara lite... komplicerat. Det är sällan man liksom berättar för någon att man gillar den, man försöker liksom visa det med kroppsspråk och att prata mycket. Sen är det samma när man vill visa någon att man inte är intresserad, man gör det med kroppsspråk och försöker dra sig därifrån. Det är väldigt irriterande när någon fortsätter när man inte är intresserad. Jag är generellt väldigt dålig på att läsa kroppsspråk när jag raggar, man vet inte om en tjej spelar svår eller inte är intresserad, liksom att veta om man ska fortsätta eller sluta ragga på henne.” (Respondent 2).

Respondenterna menar att det krävs en hög social kompetens för att dels föra en lång konversation med en individ de aldrig träffat eller endast känner i låg utsträckning och dessutom kombinera konsten att dansa samtidigt som de regelbundet läser av motpartens kroppsspråk. Det är vanligare bland respondenterna att avbryta ett ragningsförsök under kvällen än att fullfölja det, detta genom att med kroppsspråk visa sitt ointresse – det uttrycks väldigt sällan verbalt. Det resulterar i att höga krav ställs på individer som involverar sig i att raggas vad gäller insikt i de oskrivna reglerna (Reckwitz, 2002b; Shove, Pantzar, & Watson, 2012). Flertalet respondenter, speciellt de kvinnliga, har uttryckt att det förekommer nästa varje utekväll att de blir raggade på utan att ha visat intresse tillbaka, vilket tyder på att kompetenserna inom detta område är komplicerade och många gånger bristande. Bristande kompetens skapar friktion på så sätt att stämningen sjunker mellan deltagarna i praktiken – det bryter mot praktikens korrekta utförande (”standards of excellence”) (jfr. Warde, 2014).

4.3.2. Dryckesspel

En majoritet av respondenterna har uttryckt att dryckesspel är ett centralt inslag vid en förfest – så centralt att vi istället för att behandla det som ett objekt, behandlar det som en typ av kompetens och ser det som viktig kunskap i hur en utekväll bör praktiseras (Warde, 2005; Shove, Pantzar, & Watson, 2012). Det framgår av resultatet att viktiga kompetenser i sammanhanget är spelets regler, hur det är brukligt att bete sig under spelets gång samt hur mycket hets och tjat som är accepterat vad gäller att få de andra deltagarna att dricka. Ett dryckesspel är ett övergripande begrepp och det finns ett flertal olika typer som kan utövas vid en förfest. Den gemensamma nämnaren definieras som att deltagarna spelar ett spel där spelreglerna dikterar vem som ska dricka alkohol. Mängden alkohol och frekvensen med vilken den konsumeras varierar beroende spelets utformning. Spelen har nästan uteslutande förutbestämda regler och barriärerna för nya individer att involvera sig i spelet är låga då reglerna ofta är enkla eller till och med kan läras ut under spelets gång.

Respondenterna berättar att en del dricklekar har ett mycket högt tempo där det faktiska alkoholintaget inte kontrolleras särskilt noga av övriga deltagare medan andra spel blir mycket fokuserade på enskilda personer och kan generera en stor personlig press. En av de mest extrema lekarna i detta avseende kallas *lambo* som går ut på att en eller flera personer pekats ut av någon i rummet, en sång sjungs, vilken samtliga närvarande stämmer in på. Den eller de utpekade sveper innehållet i sitt glas och svarar med en sång tillbaka.

4.3.3. När, vad och hur mycket ska drickas – de sociala koderna

Studenternas kunnande vid alkoholkonsumtion är mycket viktig (Hartmann, 2013; Reckwitz, 2002b; Shove, Pantzar, & Watson, 2012). Det finns normer för när det ska drickas, vad som ska drickas och hur mycket som ska drickas. En utekväll kräver alltid alkohol vilket illustreras av ett tydligt ifrågasättande av nykterhet – alkoholkonsumtion är normen. Detta beskrivs ingående under Alkoholhets i kapitel 4.3.4.

Det finns även exempel på hur respondenterna upplever att vissa sammanhang kräver vissa typer av alkohol. Allra tydligast blev det när Respondent 8 berättade om kvällar då han endast umgås med andra killar.

”Alltså nu är väl inte jag den som tycker, alltså har nån prestige så men det blir ju oftast öl om man är bara med killar, sen blir det cider när man är med, om det är blandat. Eller det spelar ingen roll så men oftast så blir det väl så att det blir en öl... det är väl det att man tar varsin runda också då blir det att man liksom hämtar öl och... de hade väl kollat snett på mig om jag hade kommit in med en runda cider.” (Respondent 8).

Citatet belyser att det finns vissa oskrivna regler gällande vilken typ av alkohol som är acceptabel i vissa sammanhang (Warde, 2005). Det finns bland annat en förväntning på att öl ska konsumeras då det är ”grabbkväll” (en utekväll då bara killar umgås med varandra). Detta tyder även på samma tendens som uppmärksammats av Lebreton et al., (2017), för män är alkoholkonsumtion även ett uttryck för maskulinitet – men det krävs att konsumtionen går till på rätt sätt för att sända dessa signaler.

Respondenterna har även uppgett att de inte vill dricka för mycket med nya människor:

”Om det är folk man känner ganska bra så blir det nog mer alkohol, för då, jag vet inte, då känner man ju varandra, om det är några nya man ska träffa kanske man inte dricker lika mycket för att hålla en god nivå.” (Respondent 7).

Det verkar alltså finnas en korrekt nivå på berusningen. Praktikperspektivet kan i detta skede förtydliga då det behandlar dessa normativa ”do’s and don’t’s” (Hartmann, 2013; Reckwitz, 2002b). Praktikerna dikterar inte bara att alkohol ska konsumeras, utan även vilken alkohol som ska konsumeras, samt vilken *mängd* som är den socialt acceptabla (Reckwitz, 2002b; Shove, Pantzar, & Watson, 2012)..

4.3.4. Alkoholhets

Ett flertal respondenter har uttryckt att alkoholhets är en aktiv och central del av en utekväll. Alkoholhetsen är komplicerad och individerna bör veta *när, vem* och *hur* det bör hetsas, vilket kan ses som centrala kompetenser för praktiken (Warde, 2005). Hetsen är något festdeltagarna bara gör och ännu en gång finns det inte explicita regler för hur hets ska gå till utan det blir ett slags kunnande som måste uppmärksammas av individen i enskilda situationer (Hartmann 2013; Shove, Pantzar, & Watson, 2012).

4.3.4.1. Hur hetsen går till

Alkoholhetsen är främst förekommande mot individer som inte dricker men ändå deltar i praktiken. Hetsen inleds genom en fråga till individen hur det kommer sig denne inte dricker.

Här har det visat sig att det sällan räcker med att säga att man inte vill eller känner för att dricka under kvällen, hetsen mot personen fortsätter och ökar ofta i intensitet. Respondenterna beskriver att individen behöver en "bra" och allmänt accepterad anledning till att vara nykter. Dessa anledningar har visat sig vara till stor del subjektivt bedömda och de anledningar som accepteras är ofta de som skulle leda till att de själva skulle vara nyktra en kväll. Några vanliga orsaker för att inte dricka var att jobb nästa morgon eller bilkörning samma kväll.

"...har man en rimlig anledning så absolut då brukar alla ändå säga att aa men va fan de... då vet man om det liksom, då förstår man det, för alla har ju varit där nån gång liksom men har man ingen legit anledning till det då är det klart att det blir hårdare hets och då försöker man ju övertala varandra, göra det på ett annat sätt." (Respondent 5).

Även bland respondenterna som konsumerar alkohol regelbundet under en utekväll har det visat sig förekomma alkoholhets. I dessa fall uppmanar festdeltagarna varandra till att dricka större mängder alkohol än vad de annars gjort självmant. Detta kan exempelvis ske genom dryckesspel som är hetsande på så sätt att det finns en viss hets att delta i leken och att den som deltar i leken inte får dra sig ur. Respondent 7 beskriver att "Är man med i leken ska man fan dricka alltså" samt att hon tycker att de som försöker dra sig ur en lek är "torra", vilket i sammanhanget handlar om att personen uppfattas som tråkig och inte bjuder till. Beroende på lekens utformning utsätts deltagarna i olika utsträckning för press och hets.

"Generellt sett så vill alla oftast vara med, vill man inte vara med så brukar det, återigen beroende på tillfälle men, men generellt sett så brukar det pushas lite för att kom igen det blir kul. Men inte så mycket mer än så liksom. Vill man inte så kan man sitta och sippa på sin öl ifred liksom." (Respondent 1).

Som beskrivet ovan är olika dryckesspel olika utelämnande för deltagarna i praktiken. En av respondenterna beskriver hur hon känner när hon blir utpekad för att genomföra en *lambo*. Att känna sig "utstirrad" är en viktig aspekt att belysa i sammanhanget då just det har en stor inverkan på känslan att inte kunna säga nej.

"Och så får man en lambo och då bara aha om jag säger nej nu är man ju jättetråkig då, i de sammanhangen så har man, eller så har jag, kanske svårare att säga nej. Man känner sig mer utstirrad kanske..." (Respondent 6).

Dryckesspel beskrivs dock inte som avgörande för att hets ska äga rum, utan är snarare att ses som ett kollektivt uttryck bland praktikanterna för den hets som redan existerar på en förfest (Warde, 2005).

"Alkoholhetsen kommer inte från leken utan den sker runt om till de som är... påverkningsbara" (Respondent 8).

4.3.4.2. Vem ska hetsas

Respondenterna uttrycker att deras bemötande av en person som inte har för avsikt att dricka alkohol under kvällen beror på anledningen samt hur väl de känner varandra. Respondenterna hetsar i lägre grad personer de inte har en stark relation med, dock har respondenterna även i dessa fall för vana att ifrågasätta beslutet. Det är en kompetens inom praktiken att veta om och känna av i vilken utsträckning en enskild individ kan hetsas inom gränsen för vad som är socialt accepterat.

”Sen har jag ju umgåtts med folk som jag liksom inte känner, de säger att ’jag är nykter ikväll’ och då får man fråga varför för sen kan man inte göra så mycket åt det eftersom man inte känner dem.” (Respondent 8).

Närmre vänner hetsas i högre grad och det beskrivs som en del av jargongen. Respondenterna motiverar sina beslut att hetsa och driva med sina vänner med att de känner varandra så pass väl att de vet att vännen hade kunnat säga nej om den verkligen velat. Hetsandet är i så fall en handling vilket i många fall är lönlöst, en charad i praktiken som rutinmässigt utförs och till och med kan uppskattas av praktikanterna.

”...även om mina närmsta killkompisar brukar jag väl, det klart man hetsar lite grann men det är väl också för att jag vet vad de egentligen vill och jag vet att de kan vika sig och då blir det roligare” (Respondent 5).

”Om någon jag känner kommer och säger ’jag ska vara nykter ikväll för att jag ska blabla’ då hade jag ju bara, nä det ska du inte och så hade man ju liksom... men det är ju också, man hade ju inte tvingat nån, då vet man ju att den kan säga nej om den verkligen vill säga nej, då känner man ju den på det sättet.” (Respondent 8).

Det finns därmed tydliga normer för vilka personer som är acceptabla att hetsa. Främlingar hetsas i långt lägre utsträckning än nära vänner. Det finns ett tyst kontrakt vänner emellan att hetsen inte är illa menad, och respondenterna berättar också att de får utstå samma hets tillbaka om det är omvända roller en annan kväll.

”Folk är lite hetsiga... att man bör dricka. Jag är ju en av dem som är väldigt hetsig. Jag får ju tillbaka det när jag själv inte dricker.” (Respondent 7).

Det har tidigare visats att studenter upplever stor stress vid uppmaningen att konsumera alkohol. Att kunna säga nej om de verkligen hade velat var inte något Piacentini och Banister (2006) kunde se, snarare blev pressen så stor att de som hetsades drack ändå, alternativt gömde sig från hetsutövarna. Konfrontation skedde i mycket låg grad. Därmed är det en viktig kompetens att veta vem som klarar av – eller till och med uppskattar – hetsen, i syfte att skapa en trevlig stämning. Av den anledningen är det främst personer som respondenterna vet sig känna väl som hetsas.

4.3.4.3. När ska hets ske

Alkoholhets sker i störst utsträckning under förfesten. Skälen till detta har funnits vara att den inledande nykterheten upplevs som ”stel”, där alkoholhetsande aktiviteter har en förmåga att agera samtalsämne och något som för festdeltagarna samman. De vill dessutom uppnå en hög berusningsnivå innan de når nattklubben – dessa aspekter utreds under kapitel 4.4.4, sida 39.

Under nattklubbssdelen upplevs däremot alkoholhetsen avta. Respondenterna dricker som nämnt mer sällan ute på nattklubb och upplever även att detta accepteras i större utsträckning. De beskriver istället nattklubbsbesök som något som kretsar mer kring dans och andra aktiviteter, utan att alkoholkonsumtion nödvändigtvis är inkluderad.

”Jag vet inte om det är för att man liksom kan dra sig undan lite mer för att man liksom kan dansa och göra något annat. Men ja, det är större yta typ. Man blir inte lika mycket hetsad när man är på klubben som när man är på ett mindre, på fest, alltså hemmafest eller sådär.” (Respondent 7).

Det blir tydligt att hetsen närvarar i väsentligt större utsträckning på en förfest och att efter det att praktikanterna rört sig vidare hetsas det i mindre utsträckning. Det finns alltså kollektivt överenskomna rutiner och vanor för hur alkoholhetsen går till och i vilka sammanhang den är motiverad och accepterad (Reckwitz, 2002b).

Sammanfattningsvis kan konstateras att alkoholhetsen äger rum och kan ta skepnad i form av bland annat ett dryckesspel men även allmän hets existerar under en utekväll. Alkoholhetsen är utformad i enlighet med de kompetenser som styr *hur, när, var* och *vem* som ska hetsas. Då det inte existerar några explicita regler kring hur alkoholhetsen utövas krävs kunnande och erfarenhet hos praktikanterna för att det ska utföras korrekt (Reckwitz, 2002b; Shove & Pantzar, 2005; Warde, 2005). Pressen att konsumera alkohol närvarar ständigt under kvällens gång, eftersom alla eventuella avståndstaganden från alkohol ifrågasätts.

4.4. Betydelser vid en utekväll

Betydelsen med en utekväll är inte enbart fokuserad på alkoholen, det finns en anledning till att individerna väljer att delta på en utekväll i första hand. Bland annat handlar det om att träffa sitt redan etablerade sociala umgänge i en avslappnad miljö samt att få utlopp för sina sociala behov. Detta ligger i linje med de motivationsförhållanden annan forskning uppdagat vad gäller studenters alkoholkonsumtion, där kamratskap, nöje och känslor av tillhörighet är drivkrafter som är viktiga för studenter (Hebden et al., 2015).

Det framgår att i nya kontexter, där individer strävar efter att lära känna andra eller komma in i nya miljöer – där universitetsstudenter befinner sig i stor utsträckning – är betydelseorna oftare kopplade till att individen vill passa in och bli inkluderad. Att närvara vid en utekväll är en möjlighet att lära känna nya människor. Likt Ingram, Shove, & Watson (2007) beskriver formlandet av identitet bidrar närvaron vid en utekväll till att skapa en identitet i linje med den

kultur som existerar bland universitetsstudenter (jfr. även Piacentini & Banister, 2006). Detta leder i sin tur till en ökning av möjligheten till inkludering och acceptans av andra. Även typen av alkohol som konsumeras kan kopplas till identitetsskapande. Respondent 5 berättar: ”Jag är ingen ölkille så jag dricker väl mest drinkar, champagne...”. Detta indikerar att den typ av alkohol som väljs i vissa fall har starka band till vem man anser sig själv vara.

I de fall då betydelsen med en utekväll är att skapa inkludering i gruppen och få nya vänner räcker det inte att enbart närvara. Praktikanterna bör även aktivt medverka i den alkoholkonsumtion som kommer äga rum – detta kan ses som steg två i inkluderingsprocessen. Inom ramen för alkohol har två betydande betydelser identifierats, ”alkohol som socialt smörjmedel” samt ”alkoholkonsumtion för att inkluderas”, vilket uttrycks av samtliga respondenter på ett eller annat sätt. Dessa ger en insikt i alkoholens betydelser och roll i sociala sammanhang och speglar en viktig komponent för att uppnå studiens syfte, nämligen att öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion. Det är viktigt att förstå betydelser inom ramen för en praktik för att skapa ett djup i förståelsen i vad det är som driver studenter att praktisera en utekväll och därmed konsumera i den utsträckning de gör (Hartmann, 2013).

4.4.1. Alkohol som socialt smörjmedel

Det har visat sig att alkoholens roll i sociala sammanhang tydligt kan kopplas till att agera ”smörjmedel” med syfte att underlätta sociala interaktioner och minska social ångest. Warde (2005) påpekar användarvärden, där objektets syfte är att uppfylla en viss uppgift, alkoholens användarvärde handlar om berusningseffekter. Alkoholkonsumtion har bevisade effekter på självförtroende och ångest och leder således till det som ofta benämns som att ”släppa loss” – alkoholkonsumtion hjälper individer att släppa sina hämningar. Vid 0,5 promille börjar hämningarna släppa och självkritiken minska, vid 0,8 promille uppstår ett överdrivet självförtroende (Alkoholprofilen.se, u.å.). Dessa effekter är viktiga för flera av respondenterna när de är i en situation där de ska mingla med människor de inte känner så väl.

”Alltså om man ska träffa nya människor så tycker jag att det [alkohol] är ganska viktigt för då är det skönt att kunna bli liksom lite avtrubbad och inte känna att man liksom får panik när det är lite tyst eller liksom känner att man måste säga något hela tiden. Och också för att när jag ska träffa nya människor så kan jag vara lite såhär, tillbakadragen och har ganska svårt att ta plats och då kan det vara skönt att bli lite mer avslappnad för då kan man säga saker.” (Respondent 4).

Många har upplevt att sociala tillställningar inleds trevande och stelt. Ett glas i handen innehållandes alkohol har resulterat i att stämningen lättats upp. Den naturliga följdfrågan är då vad det är med alkohol som gör att individer tycker att det blir lättare att umgås. Respondenterna uttrycker alkoholen som nödvändig, speciellt vid tillfällen då de inte känner varandra. De flesta kunde tänka sig att delta på en förfest i nyktertillstånd om de kände personerna väl men de var mindre positivt inställda till att delta på en förfest där de inte hade en stark relation till de andra

som skulle vara där. Det är därmed tydligt att en av alkoholens viktiga betydelser att underlätta sociala interaktioner, speciellt med okända personer.

4.4.1.1. *Dryckesspel som socialt smörjmedel*

Det är inte bara alkoholen som objekt som har visat sig agera smörjmedel, även dryckesspel har visat sig ha ett stort värde. Flertalet respondenter har uttryckt att dryckesspel nästan omgående påbörjas på en förfest. Det agerar samlingspunkt där samtliga eller en majoritet av deltagarna på förfesten aktivt deltar. Detta leder till att individerna får ett mer naturligt samtalsämne och även att deltagare kontinuerligt konsumerar alkohol. Resultatet av dryckesspelet är att förfesten blir mer avslappnad, dels genom den höga alkoholkonsumtionen men även genom att dryckesspelet bryter isen. Dryckesspelet agerar som kulturell konvention som interagerar med objekt och kompetenser vilket skapar särskilda betydelser i sammanhanget (Spurling et al., 2013).

”Det är lite olika beroende på om jag är hemma i [hemstaden], där jag kommer ifrån, eller om jag är i Göteborg. I Göteborg brukar det vara att man träffas bara några från klassen, då brukar vi ha många lekar, mycket lekar... det brukar vara en ganska central del med lekar. Mycket shots... Att man kommer dit och man hälsar på alla, oftast brukar det väl vara folk som man kanske inte känner som man får sitta och snacka med dem och kolla var de kommer ifrån och... men sen brukar det ofta vara att man leker nån lek, alltså nåt ölspele som... Det går inte alltid ut på att man ska dricka kanske men att någonstans, man dricker väl lite. Alltså det är väl inte någon sånt tvinga-på och bli-full-spel, utan det är mer kanske att man ska ha något att göra, speciellt när man inte känner varandra så är det gött att ha nåt gemensamt att hålla på med.” (Respondent 8).

Dryckesspelen har alltså inte som enda syfte att höja berusningsnivån på deltagarna, utan skapar även en gemensam punkt att samlas kring för att underlätta socialisering med nya individer.

4.4.1.2. *Betydelsen av social trygghet*

Respondenterna indikerade också att den sociala interaktionen endast förenklas om även andra konsumerar alkohol. Det räcker inte med att själv vara påverkad av alkoholen och känna dess avslappnande effekt, även de personer respondenterna interagerar med bör vara påverkade av alkohol.

”Det beror nog lite på vem det är, för vissa personer kan jag uppleva som lite såhär dömande och att man då själv känner att man inte kan slappna av lika mycket och ha så kul för att man då själv tänker på hur den personen uppfattar en. Men det är väl kanske framförallt om man är på en större förfest och man liksom inte känner folk så himla bra.” (Respondent 4).

Flera respondenter påpekar att de upplever nyktra personer som dömande mot andra som dricker. Genom att konsumera alkohol visar man sin vilja att delta och kan därmed associeras till att vara en öppen, social och trevlig person som vill ta sig fram och mingla. En identitet i linje med de andra närvarande (Ingram, Shove, & Watson, 2007). En respondent uppgav till och med att bara att ha något i handen kunde upplevas som lugnande för den andra parten. Respondent 8 berättade om det i samband med att vi diskuterade alkoholfria alternativ. Han beskriver en placebo-känsla, där om en person dricker alkoholfritt men inte berättar det, upplevs ändå situationen som tryggare än om han hade vetat om att personen i fråga var nykter.

”Jag tänkte på det en gång, att man märker om folk inte håller i någonting, det kanske låter lite dumt men just det här att man liksom, man finner någon slags... trygghet i att de också dricker men om jag inte vet om att de har alkoholfritt så är det såhär, då hade jag tyckt det var trevligt om de drack också...” (Respondent 8).

Detta tyder på alkoholens starka symbolism i sammanhanget (Shove, Pantzar, & Watson, 2012). Att hålla i ett glas signalerar omedelbart en trevlig och öppen personlighet. Ett alkoholfritt alternativ har i större utsträckning förmåga att hämma andra som är alkoholkonsumenter och göra dem mer obekväma med sin berusning och sin sociala förmåga. Denna insikt bör ha samband även med den alkoholhets som uppstår. Alkoholkonsumenter vill att andra i omgivningen ska vara på samma berusningsnivå som de själva, det vill säga delta i praktiken på samma villkor (Shove, Pantzar, & Watson, 2012).

”...man vill liksom också mycket att man bara vill att den personen ska komma till samma nivå och ha lika kul.” (Respondent 6).

De flesta hade ett större behov av att dricka när de umgicks med nyare vänner men när de umgicks med familj eller barndomsvänner minskade konsumtionen eller tog en annan vändning. I många fall beskrev respondenterna att dessa kvällar istället kretsade kring umgänget och att alkoholkonsumtionen kom på köpet, där kvällar med nyare relationer i större utsträckning upplevdes som att de handlade om drickande i första hand. Respondenterna berättade om skillnaden mellan att umgås med äldre och nyare vänner:

”Mer impulsiva diskussioner snarare än dryckesspel skulle jag säga. Det känns som att de jag umgås med i [hemstaden] generellt sett är lite mognare kanske, eller mer benägna att vilja sitta och diskutera och debattera och så dricks det flitigt av sig självt.” (Respondent 1).

”...om jag är hemma i [hemstaden], så blir det mer att man bara sitter och tar en öl, att det inte är lika mycket spel men då känner man ju folk också. Man har ju känt dem sen man var liten.” (Respondent 8).

Det finns en större trygghet i långvariga relationer – de känner varandra på ett annat sätt och vågar eventuellt vara sig själva utan influensen av alkohol i större utsträckning. Analysen visar således att behovet av alkoholkonsumtion minskar då deltagarna på en fest känner varandra väl.

Då den sociala tryggheten redan existerar uttrycker en del respondenter att umgänget kommer i första hand, alkoholens betydelser handlar då om att alkoholhaltiga drycker smakar bra och de skapar ett socialt, festligt inslag. Däremot bland främlingar eller individer de inte känner så väl ökar behovet av alkohol. Respondenterna uppvisar skillnader i om de upplever att alkoholkonsumtionen ökar eller inte men de är alla överens om att det behövs en hjälpande hand från alkoholen, även om det bara är ett glas eller två. Det är inte mängden alkohol som i första hand regleras av hur djupa relationerna är (som vi sett under 4.3.3 är flera respondenter måna om att inte dricka för mycket med nya bekantskaper), det är snarare så att huruvida behovet av alkohol finns överhuvudtaget regleras av hur djupa relationerna är. Alkoholens och praktikens betydelser kan skilja sig beroende på hur väl praktikanterna känner varandra (Hartmann, 2013), vi ser här ett exempel på det komplexa, dynamiska samspel som hela tiden pågår inom praktiker (Warde, 2005).

4.4.2. Alkoholkonsumtion för att inkluderas

Alkoholen har visat sig fungera som inkluderingsobjekt. Vid till exempel en förfest har flertalet respondenter uttryckt att alkoholkonsumtion är viktig för att känna sig inkluderad. Alkoholen kan många gånger fungera som en minsta gemensam nämnare och kan föra de närvarande individerna samman. Flera respondenter upplever att en drink eller ett glas i handen lättar upp stämningen och gör det lättare att mingla med individer som de inte känner så väl sedan tidigare. Detta kan kopplas till produktionen av identitet (Ingram, Shove, & Watson, 2007), då praktikanter associerar alkoholkonsumtion med egenskaper såsom att individen är social, öppen och rolig. Det är därmed viktigt att visa på detta genom att konsumera alkohol under en utekväll, det vill säga att genom alkoholkonsumtion producera och visa att ens identitet är lik gruppens. Respondenterna uttrycker sig med sådan självklarhet kring alkoholkonsumtion att det förstärker poängen gjord av Piacentini & Banister (2006) – att dricka alkohol är en del av identiteten med att vara student och att utmana normen är svårt och kommer ofta med konsekvensen att bli exkluderad ur sammanhanget. Samtliga respondenter påpekar att de inte explicit exkluderar någon ur sammanhang genom att inte bjuda in personer som vill vara nyktra, exkluderingen är istället mer diskret.

Inkludering ser olika ut under praktikens gång. På en förfest är alkohol ett viktigt objekt som bär på viktiga betydelser, det visas genom vi utreder vad som händer om någon är nykter på en förfest. Konsekvenserna av nykterhet visar alkoholens starka symbolvärde. På en nattklubb däremot är faktiskt alkoholkonsumtion mindre viktig för att inkluderas. Praktikanterna är vid detta lag redan berusade och berusning är en förutsättning för att ens gå på nattklubb. Därför kan praktikanterna sända samma signaler som alkohol sänder under förfesten genom att endast närvara på nattklubb, se 4.4.3.

Respondenterna påvisar inte bara vikten av alkohol på en förfest, utan även vad som händer när individer väljer att inte konsumera alkohol. Det har visat sig att individer som konsumerar alkohol blir mindre bekväma i närheten av individer som inte konsumerar alkohol, vilket leder till att frustrationer skapas (jfr. Piacentini & Banister, 2006). Det är därför inte ovanligt att individer som konsumerar alkohol distanserar sig från de som inte konsumerar alkohol under

en kväll, en orsak är den friktion som uppstår mellan individernas identiteter (Hartmann, 2013; Ingram, Shove, & Watson, 2007). Detta resulterar i exkludering.

”Upplevelsen är väl att man kan – inte göra bort sig – men säga dummare saker till folk som är fulla, att man kan, de behöver inte ens vara fulla men det blir att man skrattar åt det på ett annat sätt, eller om, jag har ju en polare som, han dricker ju aldrig, han är ju nykterist. Och då känner man det om man själv har druckit lite och så sitter och snackar med honom... jag tycker det känns som att han dömer en. Inte dömer en för drickandet men för att man kanske är... inte filtrerar sina tankar, är lite mer öppen och säger halvdumma saker. Då tycker jag det är gött att man vet att den andra personen kanske också, man möter varandra på ett annat sätt när båda dricker.” (Respondent 8).

Exkluderingen av nyktra personer i sociala sammanhang kan således härledas till individers rädsla för att bli dömda för vad de kommer säga och göra under tiden de är alkoholpåverkade. Det kan upplevas mindre roligt att prata med den som är nykter.

”Och det är väl inget konstigt så men man blir ju inte lika taggad på att... alltså man ska ju inte utesluta dem men man blir inte taggad på att snacka med dem.” (Respondent 8).

Dels kan detta bero på ovan nämnda rädsla för att bli dömd men det kan också bero på att den nyktra personen inte förväntas ha förmåga att bjuda till på samma sätt som en berusad person. Nyktra individer kan dock bli inkluderade ändå om det finns vetskap om att de inte lägger någon värdering i den berusades beteende.

”Jag känner ju en tjej som kan säga ’nej men jag är inte sugen på att dricka idag’ men hon kommer ju undan med det eftersom hon är så... bjuder till, hon är inte dömande, hon bara liksom... hon brukar skämta om det liksom, ’a men jag är ju full alltid!’, det behovet finns ju inte för hon är liksom alltid öppen, mötande och liksom hon dömer en inte i sitt eget drickande för att hon ska vara nykter.” (Respondent 8).

Det visar sig därmed att det är en, enligt Respondent 8, sällan skådad typ av personlighet som klarar av att vara nykter under en utekväll och ändå vara inkluderad på samma sätt som de andra i sällskapet. Respondent 8:s vän som lyckas bidra till stämningen och bjuder till ändå upplevs inte som ett hinder. Hon beskrivs ha en personlighet som är ”alltid full”, vilket indikerar att den typen av människor som ska lyckas med att ordentligt inkluderas i ett alkoholkopplat sammanhang i nyktert tillstånd ändå bör uppvisa egenskaper som kopplas samman med berusning. Öppenhet och att förmåga att ”bjuda till” är egenskaper som förknippas med personer med självförtroende och låg grad av självkritik. Dessa egenskaper tillåter dem att socialisera med andra personer på ett ohämmat sätt, likt en person som är berusad. Nykterheten i sig är alltså inte ett hinder, utan det handlar om att den nyktra befaras inte kunna bidra till festens stämning och de som dricker väljer hellre att umgås med andra som dricker alkohol.

Att nyktra personer inte har lika roligt som de som dricker kan också ha en effekt på hela festens stämning, åtminstone i sammanhang med färre deltagare, där varje enskild persons beteende blir mer påtagligt.

”För några veckor sedan, då var vi fyra tjejkompisar hemma hos mig och så var det en tjej som skulle köra hem för hon bor i [staden är censurerad] och hon var nykter och hon hade inte lika kul som vi andra. Det var väldigt uppenbart, hon var inte med i samtalen, hon kollade mycket ner i telefonen, hon var liksom inte i samma mode eller vad man ska säga. Så hon åkte ju också hem tidigt, vilket vi tyckte var tråkigt, för vi ville ju att hon skulle ha lika kul som oss. Men hon var inte riktigt på samma nivå eller vad man ska säga [...] Efter hon hade åkt så var ju vi lite fundersamma liksom att var hon sur men det vet vi ju inte heller, det kanske inte berodde på att hon var nykter, det kanske var att hon var sur, bara att hon inte sa det. Nä jag vet inte...”
(Respondent 3).

Det upplevdes således negativt att en person var nykter och att denne inte kunde njuta av kvällen på samma sätt som de andra. Det smittade av sig på resten av gruppen och de som drack hade inte heller lika roligt, vilket tolkas som ännu en anledning till att nyktra personer i större utsträckning exkluderas.

Det är inte enbart så att nyktra blir exkluderade av andra. Nyktra personer har också en förmåga att exkludera sig själva. Den nyktre känner att den inte kan uppskatta samma humor eller händelser på det sätt som en berusad person gör. Det behöver alltså inte nödvändigtvis vara så att personen blir aktivt exkluderad men nivån för vad som anses underhållande verkar vara högre för en nykter person än för en berusad. Även förnuftet kan sätta käppar i hjulen för en nykter deltagare i typiskt alkoholintensiva situationer. Den symboliska betydelsen med att vara alkoholpåverkad eller bete sig onykter visar sig stor (Shove, Pantzar, & Watson, 2012). Respondent 8 berättar om tillfällena då han varit nykter i sammanhang andra druckit:

”Jag är ju mer avundsjuk nästan, att jag sitter här och... Sen oftast när jag är nykter så är det för att jag ska jobba dagen efter och då blir det ju lite såhär lite så att man känner sig... inte utanför men det hade varit roligare om man liksom drack själv, eller att man... sakerna de skrattar åt kanske man inte tycker själv är lika roliga som de gör, att man inte riktigt förstår det roliga i det de gör.” (Respondent 8).

Han berättar också att han som nykter känner sig mer i vägen än bidragande:

”Alltså man känner sig ju tråkig, speciellt när det händer nåt speciellt, jag har varit nykter på min bästa väns födelsedagskalas och då känner man sig liksom, kommer dit och bara är tråkig och så hindrar jag dem från att liksom göra dumma saker som de kanske tycker är superkul. Men det är ju inget

problem så, det är ju inte så att man inte skulle bjuda någon för att den skulle vara nykter.” (Respondent 8).

Han överför således samma kvalitéer som han ser hos andra på sig själv när han är nykter, vilket också indikerar det starka symbolvärdet i alkohol och skapandet av identiteten (Warde, 2005; Ingram, Shove, & Watson, 2007). Att dricka symboliserar en öppen och härlig personlighet. Ovanliga omständigheter krävs för att kunna förbise alkohol i alkoholintensiva praktiker, som exempelvis en extra självsäker och bjudsam personlighet. Alkoholen är således en viktig och i många fall orubblig komponent i dessa praktiker och dess betydelser är kollektivt gångbara (Shove & Pantzar, 2005; Spurling et al., 2013).

Respondenterna berättar att det inte finns något behov av alkohol i de fall ingen annan dricker, vilket är intressant eftersom det visar att alkoholens symbolism är så stark att avsaknaden av alkohol när andra dricker till och med övertygar en själv om att man är tråkig och inte kan bidra. Argumentet är att en person alltid har samma grundläggande personlighet. Därför är det intressant att andras berusning kan påverka bilden av den egna personligheten. Personer som umgås med en grupp där alla är nyktra känner inget behov av alkohol, de har trevligt och blir inkluderade ändå. När de däremot umgås med berusade personer men själva är nyktra känner de sig tråkiga och upplever ett behov av alkohol.

”För mig blir det mycket vad de andra gör, det är inte så att jag sitter där och har behov av alkohol när ingen annan dricker, så det blir väl ofta att man gör som gruppen gör” (Respondent 8).

Således finns indikationer på att avsaknad av alkohol vid alkoholintensiva tillfällen inte bara lämnar den nyktres självförtroende och grad av självkritik oförändrade (jfr. Alkoholprofilen.se, u.å.), utan det verkar till och med vara så att självförtroendet sjunker och självkritiken ökar när den nyktre omges av berusade personer. Detta resulterar i att studenter upplever ett behov av alkohol när de deltar i alkoholintensiva praktiker.

4.4.3. Betydelser på nattklubb

Alla respondenter utom en har uppgett att de i liten utsträckning konsumerar alkohol på nattklubb, där en stor anledning är de höga barpriserna. Det anses accepterat att inte kontinuerligt konsumera alkohol på en nattklubb. Fokus skiftas här från alkoholkonsumtion till att umgås, dansa och ha trevligt – och njuta av berusningens effekter. Det räcker att överhuvudtaget närvara på nattklubben för att signalera en social och rolig personlighet och på så sätt skapa inkludering. För att inkluderas ligger fokus mer på att föra konversationer med varandra eller att dansa, vilket är en stor del av att befinna sig på en nattklubb. I detta skede av praktiken har detta visat sig vara tillräckligt för att fortsatt vara inkluderad i det sociala sammanhanget. Således är faktisk alkoholkonsumtion inte det viktigaste för att inkluderas i ett nattklubbssammanhang men att den tidigare ägt rum har stor inverkan. Många av respondenterna avstår från att delta i en utekväll i nyktert tillstånd eller då de upplever att de inte är tillräckligt berusade.

”Hemma så dricker jag ju för att det är gott, och om jag ska gå ut så vill jag ju bli liksom ganska full, för att jag ska tycka att det är riktigt kul att vara ute, för alla gånger som jag har varit ute och inte känt att jag liksom är... alltså bra full men alltså så pass full att man har koll men ändå är full liksom, det är ju de bästa kvällarna. För de gångerna man är mindre än så och känner att man liksom går runt och tänker på att man inte är tillräckligt full för liksom att vara där man är, ute, då tycker jag inte att det är kul.”
(Respondent 4).

Att känna att man inte är tillräckligt berusad skapar en känsla av att vara utanför resten av gruppen eftersom man inte förstår det roliga i det andra gör. I nattklubbssfallet kan det leda till att man inte vågar dansa till exempel, därmed placeras man då utanför gruppen. Att känna att man är den enda som inte har roligt skapar också känslor av utanförskap i många fall och bidrar till slutsatsen att alkohol är en viktig ingrediens i skapandet av rätt identitet och därmed för att uppleva inkludering i sociala sammanhang där alkohol konsumeras (Ingram, Shove, & Watson, 2007).

Det har gjorts tydligt att status är något respondenterna föga associerar med alkoholkonsumtion och en utekväll. Trots detta ser vi en tydlig koppling till att vissa objekt spelar en viktig roll i en utekväll samt innehar en viktig betydelse när det kommer till produktionen av identitet (jfr. Hartmann, 2013; Ingram, Shove, & Watson, 2007; Warde, 2005). Respondenterna beskriver att de ofta närvarar vid samma få nattklubbar varje gång de går ut. Dels på grund av den musik som spelas är av samma typ varje kväll, vilket respondenterna har tillskrivit ett stort värde. Betydelsen med musiken är starkt kopplad till den identitet som praktikanterna ser sig själva och andra ha, vilket gör att en kväll med dålig musik – sådan som inte kan associeras med respondenternas identitet – gör att kvällen blir sämre, och vice versa (Ingram, Shove, & Watson, 2007). Detsamma gäller lokalen de vistas i, då bland annat musiken visat sig vara kopplad till en persons identitet, blir resultatet att relativt homogena grupper attraheras till dessa lokaler. Detta leder i sin tur till att lokal blir försedd med en viss typ av betydelse, som i stor utsträckning speglar närvarande individers identitet. Att närvara vid ”rätt” typ av nattklubb kan många gånger förhöja upplevelsen (Hartmann, 2013; Ingram, Shove, & Watson, 2007; Warde, 2005).

4.4.4. Betydelser bakom alkoholhets

Betydelserna bakom alkoholhetsen kan tydligt kopplas till att närvarande individer upplever en bekvämlighet och avslappning i att alla andra också är berusade, gärna på samma nivå som de själva är. Respondent 8 berättar om hur han känner när han umgås med en av sina vänner som är nykterist och en känsla av att inte kunna slappna av i vännens närvaro.

”Jag har ju en polare som alltid är nykter och han är ju alltid bjuden. Sen så är det ju så, han blir ju lite som ens... samvete. Han blir ju den som har koll på när man gör nåt dumt. Det har väl inte nåt med själva då att göra men dagen efter kan han ju komma och säga att du gjorde det där och det där igår... och han kan döma en lite på det sättet, som de andra inte gör, för de

var ju lika... alltså oftast är det ju att man gör saker gemensamt och att det blir en kul grej..." (Respondent 8).

Det har visat sig vara viktigare att hetsa personer som upplevs som dömande eller som misstänks inte kunna slappna av utan alkohol. Aspirationen är att "hjälpa" dem nå en nivå där de i lägre utsträckning dömer andra eller till samma nivå av berusning som sig själv för att de ska "delta på samma villkor" och nå upp till förväntningen på alkoholkonsumtion under en utekväll (jfr. Spurling et al., 2013). I sammanhanget kan även studier kring alkoholkultur kopplas – att dricka alkohol är en del av identiteten "att vara student" (Piacentini & Banister, 2006). Det har visats att individer med förmågan att "släppa loss" och att inte döma andra i större utsträckning kommer undan med ursäkter som "jag är inte sugen på att dricka idag". Betydelsen med alkoholhetsen kan tydligt kopplas till social trygghet och rädslan av att göra bort sig. Vi återkommer här till Respondent 8:s citat där han beskriver en vän han inte känner sig dömd av trots att hon är nykter.

"Jag känner ju en tjej som kan säga 'nej men jag är inte sugen på att dricka idag' men hon kommer ju undan med det eftersom hon är så... bjuder till, hon är inte dömande, hon bara liksom... hon brukar skämta om det liksom, 'a men jag är ju full alltid!', det behovet finns ju inte för hon är liksom alltid öppen, mötande och liksom hon dömer en inte i sitt eget drickande för att hon ska vara nykter." (Respondent 8).

Alkoholhetsen kan även ses som ett resultat av studenters ovilja att köpa alkohol på nattklubbar eller barer av ekonomiska skäl, till exempel berättar Respondent 2 att hur mycket alkohol han köper på nattklubb "är väldigt olika beroende på om CSN har kommit in eller inte". Dryckeslekarna kan således ses som ett roligt sätt för festdeltagarna att dricka stora mängder alkohol under underhållande former där hetsen som den resulterar i till och med upplevs som ett positivt inslag under kvällens gång.

"På förfester blir den ju ändå såhär, inte ett samtalsämne men den för ihop folk, för då ska man sitta allihopa där och man ska dricka och det är kortspel och grejer, så då blir det liksom en kul grej, kring alkoholen ju, för de som inte dricker då är ju oftast inte med liksom... så då är det ju uppenbart att det är alkoholen som är grejen." (Respondent 4).

Sammanfattningsvis är betydelseerna bakom alkoholhetsen att se till att alla praktikanter har samma berusningsnivå, i syfte att alla ska känna sig inkluderade och bidra till det sociala umgänget på samma villkor som övriga samt eliminera känslan att bli dömd av nyktra personer. Alkoholhetsen är således ett uttryck för de betydelse alkohol bär i form av att den underlättar social interaktion och inkludering.

5. SLUTSATS

I detta kapitel knyts analysen ihop för att skapa en samlad bild och dra slutsatser. Vi ger även förslag på ytterligare forskning.

Den vanligaste praktiken studenter deltar i som skapar alkoholkonsumtion har visat sig vara en utekväll, där förfest och nattklubb är två huvudkomponenter. En utekväll kan i sig brytas ned till objekt, kompetenser och betydelser för att motivera, belysa och förstå praktikens utformning. Relationen mellan de tre elementen (objekt, kompetenser och betydelser) är ofta komplexa men viktiga, de är ömsesidigt beroende av varandra med en kontinuerlig interaktion. Det är den specifika kombinationen och de specifika länkarna elementen emellan som skapar igenkännbara praktiker (Warde, 2005).

En utekvälls mest obligatoriska objekt är alkohol följt av lokalen och musiken. De kritiska kompetenserna och handlingarna i praktiken behandlar sociala interaktioner, alkoholhets, dryckesspel samt basal kompetens gällande när, hur mycket och vilken typ av alkohol som ska konsumeras. Vad gäller betydelser deltar studenter för att vara eller bli socialt inkluderade och öka sin sociala kompetens. Den slutsats vi kan dra från analysen är att den sociala interaktionen utgör den i särklass viktigaste betydelsen och drivkraften för att delta i en utekväll, vilket i sin tur samspelar med en hög alkoholkonsumtion. Det finns tydliga normer för hur alkoholkonsumtion normalt går till under en utekväll och för hur det är accepterat att bete sig mot andra som väljer att avstå. Dessutom präglas studentlivet av interaktioner med nya människor, vilket, enligt studien, ökar behovet av alkoholkonsumtion vid sociala tillställningar.

Både social ordning och individualitet kommer till uttryck i praktiker (Schatzki, 1996). Analysen har resulterat i samma slutsats – individualitet framkommer exempelvis genom att respondenter uttrycker sin identitet genom att påstå sig vara en viss typ av alkoholkonsument, genom att de associerar sig med vissa nattklubbar eller musikstilar eller genom att de sätter sin egna prägel på delar av praktiken. Social ordning visar sig i de normer och oskrivna regler som styr kvällen. Alkoholens underförstådda närvaro kommer till uttryck i att avstående från alkohol kräver en anledning och genom att alkoholhets ses som en självklar del av praktiken. Analysen ger inblick i den sociala ordning som omger studentlivet och den starka alkoholnorm som dikterar hur alkohol ska behandlas. Genom praktiken reproduceras den sociala ordningen och sociala normer och på så sätt kan analysen öka förståelsen för studenters alkoholkonsumtion.

Den starka alkoholnormen inom studentlivet kommer till uttryck i praktiker studenter deltar i. Andra perspektiv på alkoholkonsumtion fokuserar till större del på alkoholen som enskilt, fristående objekt och hur den konsumeras av människan i hennes skapande av till exempel identitet. Praktikperspektivet däremot belyser alkoholens viktiga roll för praktiker och ger praktiken rollen som konsument. Alkoholen får ett värde på grund av de praktiker den är del av. Det är på grund av deltagande i praktiken utekväll som respondenterna konsumerar alkohol

– då praktiken enligt många inte går, eller åtminstone endast med stor svårighet går, att praktisera nykter. Frågan är då vad det är som får studenter att praktisera utekvällar så frekvent. Vi kan konstatera att det är primärt på grund av inkludering – både för att bli inkluderad men även för att förbli inkluderad. Då alkohol- och festkulturen är djupt rotad i studentlivssammanhang blir det naturligt att en stor del av studenter praktiserar en utekväll, vilket skapar alkoholkonsumtion och en identitet i linje med att vara student (jfr. Piacentini & Banister, 2006). De eftersträvar en identitet som överensstämmer med andra studenter, för att underlätta nya vänskapsrelationer. Denna studentidentitet kan vara den första som identifieras hos andra och därmed vara första steget att skapa nya vänskapsrelationer. Denna insikt är ett steg i att skapa en konkret förståelse för vad som leder till den höga alkoholkonsumtionen bland våra respondenter.

Alltså belyser både praktikperspektivet och studier inom alkoholkultur alkoholens starka symbolvärde och dess roll i studenters skapande av identitet (Piacentini & Banister, 2006). Fördelen med praktikperspektivet är att även andra syften med alkoholkonsumtion belyses (Warde, 2005), såsom rena användarvärden, till exempel alkoholens funktion som berusningsmedel.

Studien har visat hur praktikperspektivet kan utnyttjas för att skapa en ökad förståelse för alkoholkonsumtion inom ramen för specifika praktiker. Förhoppningen är, att som Meier, Warde och Holmes (2018) föreslår, använda denna studie och andra för att kunna utforma framgångsrika preventiva åtgärder som motverkar ofrivillig, exkluderande eller tvingande alkoholkonsumtion. Studien visar inga tecken på att respondenterna tar hänsyn till hälsoaspekter inför ett beslut att dricka – istället belyser de sociala interaktioner och konsekvenser. Därmed belyser studien att rationella begrundanden tar lite plats då studenter tar beslut om drickande. Detta ger en förklaring till varför många preventiva åtgärder som belyser just rationella anledningar till att avstå alkohol har haft begränsad effekt (Meier, Warde, & Holmes, 2018; Misch, 2010) Studien uppmärksammar att sociala utbyten är grundläggande i att förstå studenters alkoholkonsumtion. Bidraget till forskningen är således att studien illustrerat hur praktikperspektivet skänker ovärderliga insikter vad gäller till synes irrationella, eller på ett eller annat vis, hälsofarliga beteenden.

Därmed kan vi fastställa att uppsatsens syfte är uppfyllt. Genom att se alkoholkonsumtion inom kontexten av praktiker, ökar möjligheterna att förstå alkoholkonsumtionen bland studenter. Studien kan agera underlag för vidare diskussioner kring hur alkoholfrågor kan hanteras av exempelvis högskolekårar. Studenter kan själva analysera sin egen alkoholkonsumtion och ifrågasätta de drivkrafter och konsekvenser som är associerade med den.

5.1. Förslag på framtida forskning

Det man bör ta med sig från denna studie är studenters behov att bli inkluderade i ett socialt sammanhang. Vi föreslår att andra alkoholintensiva praktiker som enbart äger rum i studentlivet utreds, såsom sittningar och andra studentfester för att skapa en större förståelse för hur kårlivet kan ha en påverkan, något vår studie inte hade möjlighet att inkludera av omfattningsskäl. Det

vore intressant att jämföra studenters drickande mot en kontrollgrupp (icke-studerande) för att utreda vad som gör att just studenter har en extraordinärt hög prevalens av riskbruk. En annan intressant fråga som kan ge upphov till ytterligare forskning är kopplingen mellan alkohol och identitetsskapande. Vi ser även en möjlighet att utreda hur effektiva preventiva åtgärder kan utformas för att minska pressen att konsumera alkohol mot sin vilja. Skulle behovet av att konsumera alkohol för inkluderingens skull kunna elimineras?

LITTERATURFÖRTECKNING

- Alkoholprofilen.se. (u.å.). *Faktabanken*. Hämtad: 2018-04-26 från <http://alkoholprofilen.se/facts>
- Andersson, A., Wirehn, A.-B., Olvander, C., Ekman, D. S., & Bendtsen, P. (2009). Alcohol use among university students in Sweden measured by an electronic screening instrument. (Research article)(Report). *BMC Public Health*, 9, s. 229.
- Arsel, Z. & Bean, J. (2013). Taste Regimes and Market-Mediated Practice. *Journal of Consumer Research*, 39(5), ss. 899-917.
- Bryman, A. & Bell, E. (2017). *Företagsekonomiska forskningsmetoder* (Vol. 3). Stockholm: Liber.
- CAN. (2018). *Frågor och svar om alkohol*. Hämtad: 2018-04-03 från <http://www.can.se/Fakta/Fragor-och-Svar/Alkohol/#Hur-omfattande-ar-alkoholmissbruket-i-Sverige>
- Chalmers Studentkår. (u.å.). *Chalmers Studentkår*. Hämtad 2018-05-30 från <https://chalmersstudentkar.se/>
- Cronin, J. M., McCarthy, M. B., & Collins, A. M. (2014). Covert distinction: how hipsters practice food-based resistance strategies in the production of identity. *Consumption Markets & Culture*, 17(1), ss. 2-28.
- Cowan, J. (1996). Alcohol, Gender and Culture. *Feminist Review*, 53(1), 116.
- Esaiasson, P., Gilljam, M., Oscarsson, H., & Wängnerud, L. (2012). *Metodpraktikan : konsten att studera samhälle, individ och marknad* (Upplaga 4:1 uppl.). Stockholm: Norstedts juridik.
- Folkhälsomyndigheten. (2018). *Risikonsumtion av alkohol*. Hämtad 2018-04-13 från <https://www.folkhalsomyndigheten.se/folkhalsorapportering-statistik/folkhalsans-utveckling/levnadsvanor/alkohol-riskkonsumtion/>
- Göta Studentkår. (u.å.). *Göta Studentkår*. Hämtad 2018-05-30 från <http://www.gota.gu.se/>
- Göteborgs Turistbyrå. (u.å.). *Upptäck Göteborgs nattliv*. Hämtad 2018-05-30 från <https://www.goteborg.com/upptack-goteborgs-nattliv/>
- Handelshögskolans i Göteborg Studentkår. (u.å.). *Handelshögskolans i Göteborg Studentkår*. Hämtad 2018-05-30 från <http://www.hhgs.se/>

- Hartmann, B. J. (2013). *Consumption and practice : Unfolding consumptive moments and the entanglement with productive aspects*. (JIBS Dissertation Series, 093). Jönköping: Jönköping International Business School.
- Hebden, R., Lyons, A., Goodwin, I. & McCreanor, T. (2015). 'When You Add Alcohol, It Gets That Much Better': University Students, Alcohol Consumption, and Online Drinking Cultures. *Journal of Drug Issues*, 45(2), ss. 214-226.
- Ingram, J., Shove, E. & Watson, M. (2007). Products and Practices: Selected Concepts from Science and Technology Studies and from Social Theories of Consumption and Practice. *Design Issues*, 23(2), ss. 3-16.
- IQ. (2014a). *Studentliv och alkoholkultur*. Hämtad 2018-04-05 från http://www.iq.se/public/assets/Rapport_om_studentliv_och_alkoholkultur_webb3.pdf
- IQ. (2017a). *IQ Rapport 2017:2 alkohol och studenter: Berusningsdrickande i studentlivet*. Hämtad 2018-04-08 från http://www.iq.se/public/assets/Documents/Berusningsdrickande_i_studentlivet.pdf
- IQ. (2017b). *Tre av fyra studenter riskkonsumerar alkohol*. Hämtad 2018-04-03 från <http://www.iq.se/sv/press/2017/5/28/tre-av-fyra-studenter-riskkonsumerar-alkohol->
- IQ. (u.å.a). *Alkoholen i kroppen*. Hämtad 2018-04-04 från <http://www.iq.se/sv/fakta-om-alkohol/alkohol-i-kroppen>
- IQ. (u.å.b). *Alkoholkonsumtion i Sverige - Introduktion*. Hämtad 2018-04-03 från <http://www.iq.se/sv/fakta-om-alkohol/alkoholkonsumtion-i-sverige>
- IQ. (u.å.c). *Alkohol och sjukdomar*. Hämtad 2018-04-08 från <http://www.iq.se/sv/fakta-om-alkohol/alkohol-och-sjukdomar>
- IQ. (u.å.d). *Extra skadligt för unga*. Hämtad 2018-04-08 från <http://www.iq.se/sv/fakta-om-alkohol/extra-skadligt-for-unga>
- Jernigan, D., Noel, J., Landon, J., Thornton, N., & Lobstein, T. (2017). Alcohol marketing and youth alcohol consumption: A systematic review of longitudinal studies published since 2008. *Addiction*, 112(S1), ss. 7-20.
- Kolind, T. (2011). Young people, drinking and social class. Mainstream and counterculture in the everyday practice of Danish adolescents. *Journal of Youth Studies*, 14(3), 295-314.

- Lebreton, F. P., Allen-Collinson, L., Wiley, J., & Routier, L. (2017). Contextualizing Students' Alcohol Use Perceptions and Practices within French Culture: An Analysis of Gender and Drinking among Sport Science College Students. *Sex Roles, 76*(3), ss. 218-235.
- Magaudda, P. (2011). When materiality 'bites back': Digital music consumption practices in the age of dematerialization. *Journal of Consumer Culture, 11*(1), ss. 15-36.
- Meier, P., Warde, A., & Holmes, J. (2018). All drinking is not equal: How a social practice theory lens could enhance public health research on alcohol and other health behaviours. *Addiction, 113*(2), ss. 206-213.
- Misch, D. A. (2010). Changing the Culture of Alcohol Abuse on Campus: Lessons Learned From Secondhand Smoke. *Journal of American College Health, 59*(3), ss. 232-234.
- Moraes, C. C., Bosangit, C., Ferreira, C., & McGrath, M. (2017). Understanding Ethical Luxury Consumption Through Practice Theories: A Study of Fine Jewellery Purchases. *Journal of Business Ethics, 145*(3), ss. 525-543.
- Myrtveit, S., Askeland, K., Knudsen, A., Knapstad, M., Olsen, R., Nedregård, T., & Skogen, J. (2016). Risky drinking among Norwegian students: Associations with participation in the introductory week, academic performance and alcohol-related attitudes. *Nordic Studies on Alcohol and Drugs, 33*, ss. 361-380.
- Patel, R., & Davidson, B. (2011). *Forskningsmetodikens grunder* (Vol. 4:6). Lund: Studentlitteratur AB.
- Piacentini, M., & Banister, E. (2006). Getting hammered? . . . students coping with alcohol. *Journal of Consumer Behaviour, 5*(2), ss. 145-156.
- Reckwitz, A. (2002a). The Status of the "Material" in Theories of Culture: From "Social Structure" to "Artefacts". *Journal for the Theory of Social Behaviour, 32*(2), ss. 195-217.
- Reckwitz, A. (2002b). Toward a Theory of Social Practices: A Development in Culturalist Theorizing. *European Journal of Social Theory, 5*(2), ss. 243-263.
- Roberts, S., Bond, C., Korcha, M., & Greenfield, J. (2013). Genderedness of Bar Drinking Culture and Alcohol-Related Harms: A Multi-Country Study. *International Journal of Mental Health and Addiction, 11*(1), 50-63.
- Rouse, J. (2007). Practice theory. i S. Turner, & M. Risjrod, *Handbook of the Philosophy of Science: Philosophy of Anthropology and Sociology* (Vol. 15, ss. 500–540). Amsterdam: Elsevier.

- Ryghaug, M., & Toftaker, M. (2014). A transformative practice? Meaning, competence, and material aspects of driving electric cars in Norway. *Nature and Culture*, 9(2), s. 146.
- Schatzki, T. (1996). *Social Practices: A Wittgensteinian Approach to Human Activity and the Social*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Shove, E., & Pantzar, M. (2005). Consumers, producers and practices: understanding the invention and reinvention of Nordic walking. *Journal of consumer culture*, 5(1), ss. 43-64.
- Shove, E., Pantzar, M., & Watson, M. (2012). *The Dynamics of Social Practice: Everyday Life and How it Changes*. London:: SAGE Publications.
- Spurling, N., McMeekin, A., Shove, E., Southerton, D., & Welch, D. (2013). *Interventions in practice: re-framing policy approaches to consumer behaviour*. Sustainable Practices Research Group Report, Sustainable Practices Research Group.
- Systembolaget. (u.å). *Därför finns Systembolaget*. Hämtad 2018-04-08 från <https://www.omsystembolaget.se/vart-uppdrag/darfor-finns-systembolaget/>
- Warde, A. (2005). Consumption and Theories of Practice. *Journal of Consumer Culture*, 5(2), ss. 131–153; 1469-5405.
- Warde, A. (2014). After taste: Culture, consumption and theories of practice. *Journal of Consumer Culture*, 14(3), ss. 279-303.
- Wells, G. (2010). The Effect of Religiosity and Campus Alcohol Culture on Collegiate Alcohol Consumption. *Journal of American College Health*, 58(4), ss. 295-304.

FIGUR- OCH TABELLFÖRTECKNING

Figur 1 . Praktikers tre element.....	7
Tabell 1. Respondenter	14
Tabell 2. En utekvälls olika element.....	23

BILAGOR

BILAGA 1: INTERVJUGUIDE **1**

BILAGA 2: BEGREPPSLISTA **3**

BILAGA 1

Intervjuguide

1. Kan du berätta hur ofta du har konsumerat alkohol de senast 2 månaderna?
2. Hur går det till när du konsumerar alkohol?
 - a. Från start på kvällen till slutet.
3. Var har du befunnit dig när du har konsumerat den här alkoholen?
 - a. Har ni varit på flera ställen under dessa kvällar?
4. Hur mycket skulle du uppskatta att du konsumerat under varje enskilt tillfälle, (standarddrycker)?
5. Vilken typ av alkohol har du konsumerat under dessa kvällar?
 - a. Hur kommer det sig att du druckit just denna typen av alkohol?
6. När brukar du normalt konsumera alkohol, i vilka sammanhang?
7. Med vilka personer brukar du normalt konsumera alkohol?
 - a. Vilken relation har dessa personer till dig?
 - b. Hur många brukar ni vara när ni konsumerar?
 - c. Brukar ni vara blandade kön?
8. När du själv är nykter och/eller inte är närvarande, hur ser du på andra människor som konsumerar i din närhet? Om du ser detta på sociala medier till exempel?
 - a. Vilka känslor väcks?
9. När du själv konsumerar alkohol, brukar du använda dig av sociala medier för att kommunicera med personer som inte är närvarande?
 - a. Vad brukar ni prata om då?
10. Berätta hur en vanlig förfest för dig går till!
11. När du befinner dig ute på en klubb/bar, hur går det till?
12. Brukar du konsumera alkohol till måltider?
 - a. Berätta i vilka sammanhang du gör detta!
 - b. Med vilka konsumerar du alkohol?
13. Hur ställer du dig till att det finns alkoholfria alternativ?
 - a. Hur tänker/menar du då?
14. Hur ställer du dig till om en person är nykter när alla andra dricker alkohol?

- a. Hur tänker/menar du då?
15. Hur ställer du dig till att vara nykter en kväll när andra dricker alkohol?
- a. Hur tänker/menar du då?
16. På sociala tillställningar, upplever du att det finns tillräckligt med alkoholfria alternativ?
17. Hur viktigt anser du att det är att det finns alkohol i sociala tillställningar?
- a. Hur tänker/menar du då?
18. I vilka sammanhang anser du att alkohol bör vara involverad?
- a. Ex. Middagar, sittningar, kårengagemang?
19. Anser du att du konsumerar alkohol olika beroende på i vilka sociala sammanhang du befinner dig i?
20. I vilken utsträckning engagerar du dig i studentkåren eller andra sociala studieaktiviteter?
- a. Vilka föreningar är du engagerad i? Vilka evenemang brukar du delta i?
21. Varför dricker du alkohol?
22. Hur gammal är du?
23. Vad studerar du? Vilket år?

BILAGA 2

Begreppslista

Nedan presenteras de begrepp som används inom praktikteorin som vi översatt till svenska.

Bodily activities	Fysiska aktiviteter
Carriers of Practice	Bärare av praktiker
Competence	Kompetens
Doings	Handlingar
Knowing how to do something / Know-how	Veta hur man gör någonting / kunnande
Knowledge	Kunskap
Materials	Objekt
Meanings	Betydelser
Objects	Objekt
Self-identity	Egna identiteten / identitet
Understanding	Förståelse
Use-value	Användarvärden

GÖTEBORGS UNIVERSITET
HANDELSHÖGSKOLAN

Handelshögskolan vid Göteborgs Universitet
Vasagatan 1, 405 30 Göteborg